

Tertialrapport 1 för 2020

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2020 med helårsprognos och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner en ökad omslutning med 7,0 mnkr.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende maskiner och inventarier med 5,4 mnkr.
4. Nämnden ansöker om medel för klimatinvesteringar med 1,65 mnkr enligt bilaga 2 och 6.
5. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Prognosen visar ingen avvikelse mot budget vare sig före eller efter resultatdispositioner. Av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfylls elva helt och ett delvis. Av nämndens mål uppfylls femton helt och ett delvis.

Ärendet beredning

Ärendet är berett inom ekonomi samhällsplanering lokaler och park i samråd med övriga avdelningar. Samverkan sker i förvaltningsgrupp 19 maj 2020.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	8
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	8
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	8
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	13
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	17
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	21
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	39
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	47
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	47
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	48
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	49
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	51
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	54
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	56
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	56
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	58
Uppföljning av ekonomi.....	66
Uppföljning av driftbudget.....	66
Resultatenheter.....	71
Investeringar.....	72
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	72
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	72
Budgetjusteringar.....	72
Omslutningsförändringar.....	73
Medel för lokaländamål.....	73

Övrigt.....	73
Kvalitetsarbete.....	73
Konsekvenser av pågående pandemi.....	74
Övrigt.....	79

Bilagor

Bilaga 1: Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2020

Bilaga 2: Ansökan om Klimatinvesteringsmedel Blomsterdalen 2020

Bilaga 3: Uppföljning klimatinvesteringsprojekt 2020 - LED

Bilaga 4: Uppföljning av trygghetsinvestering - Axelsbergs torg

Bilaga 5: Uppföljning av trygghetsinvestering - Trekantsparken, beachvolleyboll

Bilaga 6: Ansökan om klimatinvesteringsmedel-elcyklar 2020

Sammanfattande analys

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Försörjningsstödstagandet i stadsdelen har ökat. Ökningen gäller det faktiska antalet hushåll och andelen bidragstagare i befolkningen. Ökningen kan härledas till att fler hushåll med nyanlända får behov av kompletterande försörjningsstöd.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen och förvaltningens och staden arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningen har samordnat handläggningen av feriearbeten med Älvsjö SDF. Tillgången till feriearbetsplatser i verksamhet i egen regi för ungdomar kommer att vara begränsad utifrån att den pågående Coronapandemin.

Stadsdelsområdet upplevs huvudsakligen som tryggt, med attraktiva och välskötta parker. Allt fler miljöer har gjorts tillgängliga. Förvaltningen har systematiskt följt upp entreprenadavtalen för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning. Trygghetsskapande åtgärder genomförs i samverkan med bland annat trafikkontoret, lokalt näringsliv och föreningsliv samt andra kommunala verksamheter.

Hägersten-Liljeholmens förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn går i förskola, 97 % av barnen i ålder 2-5 år går i förskola. Enligt uppgifter den 30 april 2020 fanns det 4 621 barn inskrivna i stadsdelen 62 kommunala förskolor på 283 avdelningar/barngrupper. Alla sökande erbjuds barnomsorg inom garantitid. Sedan pandemiutbrott har förskolans arbete förändrats och anpassats till rådande förhållanden.

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser ges dessa i första hand i ett tidigt skede och i öppna former. På det områden där det finns används evidensbaserade metoder. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång.

Förvaltningen har utvecklat insatser särskilt inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatrin får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts. Nyanlända ges tillgång till kompletterade samhällsvägledning och ett samarbete har inletts med Stiftelsen hotellhem i Stockholm rörande de familjer och enskilda som vars boendetid om 5 år löper ut 2020 eller 2021.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Fritidsverksamheten, mötesplatserna och fältverksamheten är anpassad efter dagens ungas behov och levnadsmönster och utvecklas i dialog med de unga. Unga får stöd av vuxna så att de känner sig trygga i den offentliga miljön. Verksamheterna jobbar aktivt med att ge unga stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och annat antisocialt beteende.

Ungdomsmottagningen verkar för att alla unga ska uppleva att verksamheten är till för dem

och veta vad de där kan få hjälp med där genom besök i alla 8:e klasser. I verksamheterna får unga HBTQ-personer stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster. Unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet utifrån sina behov.

Stadsdelsnämndens bedömning är att äldreomsorgens insatser och det kvalitets- och utvecklingsarbete som pågår bidrar till att uppfylla stadens mål om att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.

På grund av coronapandemin är mötesplatserna inom äldreomsorgen stängda. Verksamheterna håller kontakt med seniorerna genom telefonsamtal och Seniorhälsans facebookside. Kultur månaden i äldreomsorgen kommer inte att kunna genomföras på samma sätt som förra året. Inte heller Matlyftet kan genomföras utifrån rådande omständigheter.

Äldreomsorgens kvalitetsarbete har fokus på demensvården, den palliativa vården stöd till anhöriga samt att säkerställa en likställig biståndsbedömning. Verksamheternas kvalitetsarbete fortsätter kring maten och en trevlig måltid, utveckling av en trygg och individuellt anpassad hemtjänst samt en meningsfull tillvaro på vård- och omsorgsboende som erbjuder aktiviteter, kulturupplevelser, utevistelse och dagsutflykter.

Tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse fortsätter. En prioriterad utvecklingsfråga är samverkan med primärvården och primärvårdsrehabiliteringen. Den nya Regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i Stockholms län ställer ytterligare krav på en väl fungerande samverkan med den enskildes behov och trygghet i fokus.

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet. En idé är att göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet. Under coronakrisen ser man vikten och betydelsen av att de boende på vård- och omsorgsboende ges möjlighet att kunna kommunicera med sina anhöriga.

Prioriterade områden för kompetensutveckling är bemötande, demensvård, psykisk ohälsa, palliativ vård, anhörigstöd, våld i nära relation samt ökade kunskaper i svenska samt genomgång och utbildningsinsatser gällande basala hygienrutiner och hur skyddsutrustning ska användas.

Regionernas äldreboendeplaner ligger till grund för stadens övergripande planering både på kort och lång sikt. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tillsammans med stadsdelsnämnderna Älvsjö och Skärholmen tagit fram en äldreboendeplan för Västra Söderort. Boendeplaneringen handlar bland annat om att omstrukturera servicehuslägenheter till seniorbostäder för att fler äldre ska ges möjlighet till en anpassad och tillgänglig bostad.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden samverkar med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och därmed varit med i stadsutvecklingen i Hägersten-Liljeholmen. Stadsdelar, framförallt Liljeholmen, förtätas med blandade funktioner som bostäder, centrum och kontor. Även i andra stadsdelar genomförs större exploateringsprojekt och i Fruängen håller ett nytt program på att tas fram för stadsdelens framtida exploatering.

Stadsdelsförvaltningen bevakar nämndens intressen för att se till att förskolebehovet täcks vid nyexploatering, att det tillkommer nog med parker, att mängden bostäder med särskild service byggs etc.

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Vad gäller stadsdelsnämndens ansvar så finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande kring arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Som det ser ut i dagsläget kommer det inte vara möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Energibesparande investeringar har gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* kommer att uppfyllas. Bedömningen baseras på uppfyllelsen av indikatorer och underliggande nämndmål.

En ny sammanslagen stadsdelsförvaltning startar den 1 juli 2020. Stort fokus ligger på åtgärder som till exempel samordningsvinster, ett bättre resursutnyttjande och effektivare arbetssätt. Prognosarbetet försvåras av Covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av Covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklönekostnader, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör Covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Sjukfrånvaron har minskat något jämfört med utfallet 2019 dock ser förvaltningen att utfallet avsevärt kommer att öka pga den rådande coronakrisen, då en relativt stor andel av förvaltningens medarbetare är sjukfrånvarande under månaderna mars och april. Detta kommer troligtvis även att fortsätta under resterande vår- och sommarmånader beroende på hur spridningen av Covid-19 fortsätter.

Planerade personalrelaterade utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser skjutits på framtiden. Chefer och medarbetare har under perioden arbetat med att säkra och stärka

verksamheterna för att klara coronakrisen. Verksamheterna kontinuerligt arbetat med risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud.

Förvaltningen har, för att säkra bemanningen inom primärt vård och omsorg, upprättat en förvaltningslokal bemannings- och rekryteringsfunktion. Inom funktionen har ett stort antal undersköterskor och annan vårdpersonal kunnat rekryteras, anställas på visstid och placeras ut på framförallt äldreboendena. Till detta har även en kompetenskarläggning genomförts på förvaltningen för att kunna förflytta medarbetare som tillfälligt kan stärka upp på annat ställe än på sin ordinarie arbetsplats.

Stadsdelsnämnden har gjort klimatinvesteringar i lokaler för att energieffektivisera dessa. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler görs skräddarsytt för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet tas i beaktning.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö kommer ytterligare lokaleffektiviseringar att göras.

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Satsningar på digital teknik har genomförts och implementeringen i verksamheterna fortsätter under året.

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Uppföljning av ekonomi

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar på en budget i balans före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner.

Prognosarbetet försvåras av Covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av Covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklönekostnader, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör Covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och alla sex nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Stadsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet delvis kommer att uppfyllas under året då underliggande nämndmål bedöms uppnås och då årsmålen för fyra av de sju indikatorerna bedöms kunna uppnås under året.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Försörjningsstödstagandet i stadsdelen har ökat. Ökningen gäller det faktiska antalet hushåll och andelen bidragstagare i befolkningen. Ökningen kan härledas till att fler hushåll med nyanlända får behov av kompletterande försörjningsstöd efter det att de avslutat etableringsprogrammet. Även ensamkommande flyktingungdomar som har behov av försörjningsstöd under gymnasiestudier har påverkat utvecklingen.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen och förvaltningens och staden arbetsmarknadsåtgärder. I utredningen används stadens bedömningsinstrument *Initial bedömning*. Barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som rör barn. Personer som står långt från arbetsmarknaden får stöd i samverkan med arbetsförmedling, försäkringskassa och läkare. Det finns möjlighet att få offentligt skyddat arbete (OSA) och Stockholmsjobb med olika former av anställningsstöd. Personer och familjer som lever i osäkra boendeförhållanden får stöd av bolots och boskola.

Förvaltningen har samordnat handläggningen av feriearbeten med Älvsjö SDF. Tillgången till feriearbetsplatser i verksamhet i egen regi för ungdomar kommer att vara begränsad utifrån att den pågående Corona-pandemin gör att arbetsplatser inom vård, omsorg och förskola inte kan ta emot feriejobbare under sommaren 2020. Förvaltningen överväger att bekosta arbetsledning för feriearbetare hos parkentreprenör eller på annat sätt organisera utearbetslag i stadsdelsområdet.

Samhällsvägledning för nyanlända

Inom förvaltningen arbetar sedan sommaren 2018 två samhällsvägledare med målgruppen nyanlända i stadsdelsområdet. Verksamheten innehåller individuell vägledning som öppen mottagning på de boenden som finns i stadsdelsområdet, öppen mottagning på Midsommargården vid Telefonplan och öppna informationsmöten med olika tema. Under perioden har samhällsvägledningen i stor utsträckning varit fokuserad på de familjer och enskilda som har eller snart kommer att uppnå den maximala boendetiden hos SHIS på fem år. För att säkerställa att de boende får det stöd och den information de behöver arbetar förvaltningens samhällsvägledare i nära samarbete med personal från SHIS. Uppföljningar görs regelbundet. Till verksamheten är projektet Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen, Nästa Steg - en trygg vidareflytt knutet. Projektet syftar till att ge ett brett stöd till de familjer som kommer att lämna SHIS Bjällerkransen under 2020 och 2021.

I februari 2020 avslutades projektet Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen. Metoder och arbetsätt från projektet har implementerats i ordinarie verksamhet.

Arbete för ökad jämställdhet

Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppstår försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män. Männerna har i större utsträckning långvariga bidragsbehov. I staden och landet gäller samma förhållanden. Att män i större utsträckning än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet ger förvaltningen fler män än kvinnor stockholmsjobb och fler personer som har OSA är män.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,1 %			1,1 %	2,7 %	2,7 %	2,7 %	Tertial 1 2020
Analys Nämndens resultat ligger på 1,1 % vilket är samma nivå som i VB 2019. Sammantaget resultatet för hela staden är 2,5 %. Bidragstagandet bland barnfamiljer i stadsdelsområdet är relativt lågt.								
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,85 %	1,07 %	0,78 %	0,91 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	Tertial 1 2020
Analys Antalet bidragshushåll i stadsdelsområdet har ökat under 2019 och trenden har fortsatt under början av 2020. Ökningen har fått genomslag på värdena för andelen personer i befolkningen som uppstår ekonomiskt bistånd. Männerna är i större omfattning bidragstagare än kvinnor både i stadsdelsområdet och i staden.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,58 %	0,65 %	0,51 %	0,56 %	1 %	1 %	1,0 %	Tertial 1 2020
Analys Andelen långvariga bidragstagare har ökat något i stadsdelsområdet sedan förra mättillfället. Det har skett en successiv ökning under hela 2019 som fortsätter in på 2020. Män är i större utsträckning än kvinnor långvariga bidragstagare. Andelen långvariga bidragstagare är lägre i stadsdelsområdet än i staden.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb 	13 st	8 st	5 st	23 st	19 st	19 st	800 st	Tertial 1 2020
Analys Under 2020:s första tertial har 13 personer erhållit Stockholmsjobb. Bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0			368	185	360 st	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
Analys I och med Corona-pandemin kan inte förskolor, äldreomsorg och LSS-verksamheter ta emot feriearbetande ungdomar. Detta medför att mer än hälften av de tillgängliga arbetsplatserna försvinner. Förvaltningen bedömer att det är svårt att med relativt kort varsel täcka upp med platser inom andra typer av verksamheter. Förvaltningen överväger att bekosta arbetsledning för feriearbetare hos parkentreprenör eller på annat sätt organisera utarbetslag i stadsdelsområdet.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	16			28	30	45 st	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
Analys Förvaltningen bedömer att målet inte kommer att uppnås. Informationsinsatser ska genomföras för att öka antalet tillhandahållna platser till Stockholmsjobb.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	100			105	100	100	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
Analys Drygt ett 100 tal platser för studenter inom högskola och universitet har praktikplatser inom förskolan och drygt 30 från gymnasiets barnskötarutbildning. Vårens praktik har dock ställts in på grund av pandemin.								
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi 	0 st	0 st	0 st	320 st	185	320 st	9 000 st	Tertial 1 2020
Analys I och med Corona-pandemin kan inte förskolor, äldreomsorg och LSS-verksamheter ta emot feriearbetande ungdomar. Detta medför att mer än hälften av de tillgängliga arbetsplatserna försvinner. Förvaltningen bedömer att det är svårt att med relativt kort varsel täcka upp med platser inom andra typer av verksamheter.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Verksamhetens biträdande enhetschef deltar i chefsnätverket för samhällsvägledare på arbetsmarknadsförvaltningen och samhällsvägledarna deltar i stadens operativa nätverk för samhällsvägledare. Det medför att enheten får kontinuerlig information runt vad som planeras på arbetsmarknadsförvaltningen när det gäller jobbspår och bostadsvägledning.			
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Förvaltningen har inte kallats till samarbete i frågan.			

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet är självförsörjande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den enskilde som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar och behov. I dialogen med den enskilde används stadens utrednings- och bedömningsinstrument Initial Bedömning och vid behov används Förutsättningar inför arbete (FIA). På ett tidigt stadium kopplas insatser från Jobbtorgen på. Den enskilde är delaktig när insatserna planeras och insatserna sker i samverkan även med andra aktörer som Arbetsförmedling, andra enheter inom socialtjänsten och med hälso- och sjukvården. Förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser; arbetsträning, offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot egen försörjning genom arbete för de personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.

Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barnen i hushållet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd av Bolots och både barnfamiljer och hushåll med endast vuxna erbjuds råd och stöd i att söka bostad i Boskolan. De barn som tvingas bo i tillfälliga boendelösningar ges möjlighet till kompensatoriska åtgärder.

Förvaltningen tillhandahåller praktikplatser för jobbtorgsaspiranter i verksamheter i egen regi och i verksamheter som drivs på entreprenad.

Förvaltningen tillhandahåller feriearbeten för unga som syftar till att ge ett första positivt möte med arbetslivet. Arbetsplatserna finns i stor utsträckning inom stadsdelsförvaltningens egna verksamheter.

Nyanlända som har behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att prioritera studier i svenska och samhällsvägledarna förmedlar information om var i stadsdelsområdet som det finns föreningsdrivna språkcaféer och andra aktiviteter som ger möjlighet till språkträning.

De personer som kontaktar förvaltningen rörande ekonomiskt bistånd får tydlig och lättillgänglig information om rätten till ekonomiskt bistånd och handläggningsprocessen. Detta gör att risken för felaktiga utbetalningar minimeras. Handläggarna har stöd av stadens riktlinjer och metodstöd och förvaltningen följer noga utvecklingen så att risken för felaktiga utbetalningar kan minimeras.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och beslutet. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet och utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året.

Antalet bidragshushåll har ökat under 2019 och trenden med ett ökat ärendeantal har fortsatt under de första månaderna på 2020. Under mars-april har märkts en ökad tillströmning av personer som permitterats eller blivit arbetslösa i Corona-pandemins spår. Det innebär att det finns en risk för att antalet bidragshushåll fortsätter att öka. Arbetslösheten ökar och det innebär att färre bidragstagare kommer att få arbete. Förvaltningen anpassar bemanningen till det högre antalet bidragshushåll för att säkerställa rättssäkerheten i handläggningen och att alla biståndstagare får det stöd och de insatser de behöver för att komma vidare i egen försörjning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens dagliga verksamheter och sysselsättningsverksamheter samt boenden utvecklar arbetet med att ge brukare och deltagare stöd att komma ut på arbetsmarknaden. Arbetet utgår i från empowerment och metoden Tjänstedesign kommer att prövas i utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats inom några verksamheter men kan inte prioriteras utifrån hur konsekvenser av Corona-pandemin påverkar verksamheterna.			
 Förvaltningens verksamheter ska verka för att öka sitt mottagande av praktikanter från jobbtorgen. Antalet tillhandahållna praktikplatser följs upp i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2020-01-27	2020-12-31	
Analys Möjligheten att ta emot praktikanter påverkas negativt av pågående Corona-pandemi.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inom handläggningen av ekonomiskt bistånd ska mötesfrekvensen för personer med långvarigt behov av försörjningsstöd följas upp särskilt med avseende på hushåll som inte har pågående insatser från jobbtorg eller andra verksamheter. Enheten ska verka för att besöksfrekvensen ökar	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utredningsgruppens socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd har i uppdrag att öka klientmötesfrekvensen. Målet är satt till minst 10 klientmöten i månaden och besöksfrekvensen följs upp månadsvis av biträdande enhetschef och i februari uppgick snittvärdet till 7,7 besök per socialsekreterare.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsområdet upplevs huvudsakligen som tryggt, med attraktiva och välskötta parker. Allt fler miljöer görs tillgängliga. Förvaltningen följer upp entreprenadavtalen för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning. Samarbetet med entreprenören utvecklas kontinuerligt. Till hjälp i detta arbete har förvaltningen en mycket aktiv allmänhet som lämnar synpunkter och felanmälningar bland annat via synpunktsportalen.

Förvaltningen genomför trygghetsarbete och utvecklingsarbete för ökad trygghet och säkerhet i form av närmiljövandringar, fokusgrupper, samverkansgrupper. Trygghetsmätningar och brukarundersökningar är en del av underlaget för utvecklingsarbetet. Genom lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) sker ett aktivt brottsförebyggande arbete. Trygghetsskapande åtgärder sker i samverkan med bland annat trafikkontoret, lokalt näringsliv, polis och föreningsliv samt kommunala verksamheter. Förvaltningen har reviderat riktlinjer mot våldsbejakande extremism och anvisningar för stöd till lokala föreningar i stadsdelsområdet. En rad föreningar bidrar till upplevelse av meningsfullhet, gemenskap och delaktighet. Detsamma gäller stadsdelsförvaltningens kommunala verksamheter som träffpunkter för äldre, ungdomsverksamheter med flera.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor 				65 %		77 %	77 %	2020
Analys Ingen ny data för 2020 finns ännu.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld 						80 %	Faststäl ls 2020	2020
Analys Ingen ny data för 2020 finns ännu.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning ♀				61 %		71 %	71 %	2020
Analys Ingen ny data för 2020 finns ännu.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden ♀				64 %		71 %	71 %	2020
Analys Ingen ny data för 2020 finns ännu.								
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön ♀				83 %		80 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Ingen ny data för 2020 finns ännu.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Hägersten-Liljeholmen är ett tryggt och säkert stadsdelsområde att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Beskrivning

Trygghetsskapande arbete

Under 2020 kommer stadsdelsförvaltningen att fortsätta sitt arbete med att säkerställa att stadsdelsområdet är tryggt och säkert. Detta görs genom riktade satsningar mot det som skapar otrygghet i stadsdelsområdet. Nämnden kommer att fortsätta sin samverkan med andra aktörer för att gemensamt hantera de utmaningar som finns inom trygghet- och säkerhet. I detta arbete ingår både klassiskt socialt preventionsarbete, men också situationellt arbete med åtgärder i bland annat den fysiska miljön.

Samverkansöverenskommelsen med polisen

Nämnden fortsätter också under år 2020 samverkansöverenskommelsen med polisen. Nämndens preventionssamordnare med flera har ett nära samarbete med polis där man uppdaterar lägesbild i stadsdelsområdet kontinuerligt. Stadsdelsförvaltningen kommer se över om det kan bli aktuellt att ansöka om tillstånd för ordningsvakter enligt § 3 lagen om ordningsvakter som en trygghetsskapande åtgärd.

Lokala brottsförebyggande rådet

Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta arbetet med det lokala brottsförebyggande rådet under 2020. Under 2019 arbetade rådet med tydligare lägesbilder som grundat sig i intern och extern information. Detta arbete kommer att fortsätta under 2020 för att säkerställa att det brottsförebyggande arbetet grundar sig i robusta och relevanta lägesbilder.

Trygghetsinventeringar

En central del av det trygghetsskapande arbetet är stadsdelsförvaltningens trygghetsinventeringar. Förvaltningen arbetar brett med att undersöka hur den fysiska miljön i Hägersten-Liljeholmen kan uppgraderas eller modifieras för att säkra tryggheten och trygghetsinventeringar är en bra strategi för detta. Dessa inventeringar görs i dialog med civilsamhälle, näringsliv, polis, enskilda invånare och andra. Tanken är att de som bor och verkar i stadsdelsområdet har lokal kunskap som förvaltningen kan dra nytta av i sitt trygghetsarbete. Om en inventering leder till att en åtgärd bedöms som lämplig söker förvaltningen medel från stadens centrala medelreserv.

Platssamverkan

Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta sin platssamverkan med aktörer från kommunala bolag, civilsamhälle polisen och näringslivet. Även i platssamverkan kommer tydligare lägesbilder genomföras för att säkra upp effektivt riktade satsningar. Platssamverkan bidrar till att relevanta aktörer kraftsamlar och samverkar bättre i områden som pekas ut att vara i behov av satsningar som leder till ökad trygghet och säkerhet.

Arbete med våldsbejakande extremism (VBE)

I arbetet med VBE kommer stadsdelsnämnden att arbeta med den under 2019 reviderade handlingsplanen för VBE. Även VBE-arbetet arbetar efter lokala lägesbilder som uppdateras kontinuerligt. Detta för att säkerställa att situationen i stadsdelsområdet speglas i VBE-arbetet. Likt mycket annat av trygghetsarbetet sker arbetet med våldsbejakande extremism i samverkan med andra aktörer och nämnder - kommunstyrelsens centrala samordnare, polis, kulturnämnden, idrottsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden. Från stadsdelsnämnden är det preventionssamordnaren som ansvarar för VBE-arbetet. Under år 2020 kommer VBE-handlingsplanen att följas upp för att se att beslutande insatser är genomförda och fungerar som tänkt.

Stadsmiljö

Grönområden och parker i Hägersten-Liljeholmen ska fortsätta vara attraktiva, välskötta och trygga samt bidra till ökad biologisk mångfald. Nämnden har en nära samverkan med trafiknämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i arbetet med stadsdelsområdets gröna infrastruktur. Samverkan stärker grönområdenas kvalitet och utveckling, både på kort och lång sikt.

Hägersten-Liljeholmens parker ska bjuda in till motion, möten och rekreation. En central del av att ha inbjudande parker är att de är välskötta och städade. Nämnden ser till att stadens städgaranti efterlevs och arbetar tillsammans med trafiknämnden för att se till att skadedjursbekämpning sker effektivt. Genom att upprätthålla en utbredning av papperskorgar och sopsorteringsmöjligheter i parkmiljö ser stadsdelsnämnden till att invånare och besökare enkelt kan undvika att skräpa ner i stadsdelsområdets grönområden. Vidare sker slyröjning i naturmark och klippning av träd och buskage vid behov för att säkerställa god sikt som i sin tur bidrar till ökad trygghet. Nämnden lägger särskilt fokus på skötsel av parker som nyttjas frekvent av andra verksamheter såsom förskola. Det handlar bland annat om Trekantsparken och Blomsterdalen. Nämnden kommer fortsätta arbeta med systematiska uppföljningar på parkentreprenörens arbete att sköta och städa parker. Stadsdelsnämnden beslutade under 2019 att nuvarande driftentreprenör förlängs till och med september 2022.

Tillgänglighet

Stadsdelsnämnden ser till barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings särskilda behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkutveckling tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-Liljeholmen är en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja stadsdelsrådets offentliga miljöer.

Parklekar

Alla nämndens tre välbesökta och uppskattade parklekar följer med in i 2020. Parklekarna heter Vippan, Lugnet och Aspudsparken varav den sista också har djur som uppskattas av besökare.

Analys

Trygghet i parkmiljö och på andra platser i det offentliga rummet är högt prioriterat och frågan arbetas med från flera håll samtidigt. Stadsdelsförvaltningen fortsätter sitt arbete med att säkra upp tryggheten i stadsdelsområdet. Lokala BRÅ har haft möten kontinuerligt för att samverka kring trygghetsfrågor - där trygghet i park är en del. På grund av Covid-19 har dock några BRÅ-möten ställts in.

Stadsdelsförvaltningen har systematisk uppföljning av entreprenörens parkskötsel. Hägersten-Liljeholmens aktiva allmänhet hjälper genom tyck-till-appen förvaltningen att säkra ett rent, snyggt och tryggt stadsdelsområde. Andelen ärenden som berör barmarksrenhållning och papperskorgar har gått ner under året, jämfört med samma period året innan. Stadsdelsförvaltningen kompletterar med nya sopkärl på platsen där tallet bedömts vara undermålig.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för ekonomi, samhällsplanering, lokal och park ska samverka med lokalt näringsliv, civilsamhället, polis, stadens berörda nämnder och bolag samt andra relevanta aktörer genom platssamverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Pågår enligt plan.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för ekonomi, samhällsplanering, lokal och park ska samverka med trafiknämnden för att genomföra åtgärder som förbättrar belysningen i stadsmiljön.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Pågår enligt plan.			
 Avdelningen för ekonomi, samhällsplanering, lokal och park ska utveckla trygghetsarbetet inom det lokala brottsförebyggande rådet.	2020-01-01	2020-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska följa den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och delta i stadens gemensamma utbildningsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Hägersten-Liljeholmens förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn går i förskola, 97 % av barnen i ålder 2-5 år går i förskola.. Enligt uppgifter den 30 april 2020 fanns det **4 621** barn inskrivna i stadsdelen 62 kommunala förskolor på **283** avdelningar/barngrupper. Alla sökande erbjuds barnomsorg inom garantitid. Sedan pandemiutbrott har förskolans arbete förändrats och anpassats till rådande förhållanden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,3 %	2 %	33 %	37,7 %	34 %	32 %	32 %	Tertial 1 2020
Analys Andelen legitimerade förskollärare ha inte mäts förut utan antalet anställda som förskollärare, vilket gör att andel sjunkit någon procent jämfört med tidigare mätperiod. Kommunfullmäktige har justerat sitt målvärde nedåt för 2020, vilket gör att stadsdelen ändå kommer att uppnå målet. Under året har Förskoleavdelningen tagit fram riktlinjer för att säkerställa undervisning enligt skollagen i de fall då förskollärare saknas								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan				84 %		90 %	90 %	2020
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna								
  Antal barn per grupp	17,3 barn/avd.			16,5 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 1 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Stadens mål om i genomsnitt 16 barn i grupperna nås inte fullt ut på alla förskolor. Förskoleplats erbjuds inom stadens garantitid om tre månader och balanseras mot andra mål som budget i balans och lokalernas utformning. Förvaltningen har via skolverket ansökt om statsbidrag för insatser i syfte att minska barngruppernas storlek. Antalet efterfrågade förskoleplatser varierar stort under läsåret och gör att det blir stora variationer som är svårt för förskolorna att anpassa sig till om man ska hålla budget. I början av hösten går ett stort antal barn över till skolverksamhet och barngrupperna har önskad storlek och viss kapacitet att ta emot ytterligare barn. Intag av nya barn sker sedan succesivt. Det finns en högre efterfrågan på platser än tillgång under vårterminens första månader för att sedan minska igen. Under de här vårmånaderna behöver många förskolor ta emot ett större antal förskolebarn än det av kommunfullmäktiges önskade.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,5 st			5,5 st	5,5 st	4,9	4,9	Tertial 1 2020
Analys								
Stadens mål om 4,9 barn per medarbetare nås ej. Resultatet visar 5,5 barn per medarbetare. Antalet barn varierar något över tid. Förskolorna har fler barn inskrivna i verksamheten under första halvåret. Från sommaren och till årsskiftet sjunker antalet barn i förskoleverksamheten. Antalet barn per medarbetare balanseras mot mål om förskoleplats inom garantitiden, tre månader, och budget i balans.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,4		3,5	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Resultat från förskolornas självvärderingar redovisas senare i år i T2 och VB.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Diskussion om strategins innehåll har skett i förskoleavdelningens ledningsgrupp. Utvecklingsenheten förbereder för en gemensam strategi och implementering i höst utifrån diskussionen.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utbildningen i de kommunala förskolorna ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn. Medarbetarna har kompetens och kunskap om barnkonventionen och dess intentioner är tydliga i undervisningen.

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats. Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås. Det finns indikatorer som är kopplade till målet i brukarundersökningen och rapporteras då den är klar. Förskoleavdelningen planerar tillsammans med förskoleenheterna ett förstärkt arbete kring barnkonventionen i höst.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andelen vårdnadshavare som anser att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.				92		95		2020
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna								
 Andelen vårdnadshavare som anser att förskolans medarbetare bemöter deras barn med respekt						100		2020
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna.								
 ♀ Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden				89		90		2020
Analys Resultatet hämtas från brukarundersökningen för förskola och redovisas i T 2 då brukarundersökningen ännu inte redovisats för stadsdelarna								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling i språk och kommunikation i syfte att ge alla barn likvärdiga möjligheter att uttrycka sig och kommunicera	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Det övergripande arbetet med att fortbilda personal och presentera verktyg för arbetet med läs- och skrivutveckling pågår. Det finns ett nätverk mellan förskoleenheterna som samordnar och planerar arbetet. Flera förskolor har arbetat utifrån Skolverkets "läslyftet". Som stöd i arbetet finns medarbetare från såväl förskoleavdelningens resursenhet som utvecklingsenhet. Litteratur och kulturupplevelser är en del i pedagogiken. På grund av pandemi har en del fortbildning skjutits fram medan annan har skett digitalt.			
 Förskolans medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling om Barnkonventionen för att säkerställa att barns rättigheter tas till vara.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Utvecklingsenheten arbetar för att ta fram material och en fortbildning på temat planeras under hösten för medarbetarna. Flera av förskoleenheterna har påbörjat det egna arbetet kring barnkonventionen och haft det som tema på planeringsdag och i nätverk.			
 Förskolans Resursenhet ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling om barn i behov av särskilt stöd i syfte att stärka alla barns möjligheter att utvecklas utifrån sin egen förmåga.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av pandemin har planerade kompetensutvecklingsinsatser delvis skjutits upp och delvis skett digitalt. Medarbetare som har haft behov av handledning har kunnat få det.			

Nämndmål:

Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i undervisningsmiljöer av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utbildningen i de kommunala förskolorna bedrivs utifrån sina förutsättningar i likvärdiga pedagogiska undervisningsmiljöer. Samsyn kring miljö och material samt pedagogernas förhållningssätt är prioriterade utvecklingsområden som skapar förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Den reviderade läroplanen ligger till grund och tydliggör förskollärares och barnskötarens olika ansvar för utbildningen. Gemensamma strukturer för förskolornas systematiska kvalitetsarbete finns och erbjuds som stöd för en likvärdig utbildning. Språk, matematik, naturvetenskap och rörelse tillsammans med hållbar utveckling prioriteras särskilt i undervisningen.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna möter likvärdiga undervisningsmiljöer och utmanas och utvecklas utifrån sina förmågor.

Skolplattformen omfattar och erbjuder gemensamma strukturer som stöd för förskolornas systematiska kvalitetsarbete.

Analys

Hägersten-Liljeholmens förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Verksamheten bedrivs i utifrån läroplanens intentioner visar uppföljningar och utvärderingar av medarbetare och vårdnadshavare.

Arbetsätt och rutiner har förändrats sedan pandemins utbrott. Stor del av verksamheten är förlagt utomhus och undervisningen anpassas och utvecklas utifrån situationen.

Förskolorna har haft att hantera ett pedagogisk dilemma att barngrupperna ständigt förändras då nya barn kontinuerligt skolas in. Under pandemin har förändringar i barngrupp och även i personalgrupp varierat än mer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer						3,5		2020
Analys Förskolornas resultat av självvärderingar redovisas i senare tertialrapporter under året.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleavdelningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Strategiskt utvecklingsområde för förskoleavdelningen är att samordna förskolornas systematiska kvalitetsarbete till det digitala verktyg som införts inom förskolan, Skolplattformen. Ett arbete pågår för att ta fram gemensamma dokument och underlag för arbetet med utbildningen, uppföljning och dokumentation. Ett aktuellt exempel på detta är gemensamt underlag för utvecklingssamtal.			
 Förskoleavdelningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig undervisningsmiljö	2020-01-01	2020-12-31	
Analys En arbetsgrupp ska bildas och arbetet planeras starta hösten 2020.			
 Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja undervisningsmiljöernas kvalitet	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Resultaten av utbildningen i förskolan behöver tydliggöras och synliggöras för att kunna skapa ökad kvalitet och likvärdighet. Därför har Stockholms stad sedan 2009 beslutat att alla arbetslag vid kommunala förskolor ska använda ett självvärderingsmaterial (webbaserad kvalitetsindikator/WKI) för att bedöma hur väl man lyckas skapa förutsättningar för barns utveckling och lärande utifrån läroplanens krav. Arbetet utifrån kvalitetsindikatorn (WKI) utvecklas kontinuerligt. Den största nyttan av arbetet med materialet är att bidra till diskussioner och reflektioner om den egna verksamheten och läroplanens begrepp. Utifrån förskolornas självvärderingar har förskoleavdelningen gemensamt prioriterat att arbeta för en ökad kvalitet och likvärdighet av undervisningsmiljöerna. Enheterna beskriver att de har pågående diskussioner, de planerar vilka grundstrukturer och grundmaterial som måste finnas och hur de kan kompletteras. Föreläsningar finns även inplanerade. Flera enheter har planerat in ytterligare uppföljningar med stöd av WKI under året. En utmaning i arbetet med undervisningsmiljön blev pandemin som innebär att man får utveckla undervisning utomhus och digitalt.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppnås och då målvärdet bedöms uppnås under året för samtliga indikatorer.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksamma omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Uppföljning av handlingsplanen för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Stadens handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetsituation syftar till att anställda inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska ges goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik och med lagstiftningens intentioner. De anställdas förutsättningar att utföra sitt arbete är avgörande för kvaliteten på verksamheternas tjänster.

Arbetet på enhetsnivå fortgår. Genom att utveckla introduktionen för nya medarbetare och fortlöpande erbjuda kompetensutveckling skapas utvecklingsmöjligheter. Avdelningarna för social omsorg och äldreomsorgen tar emot socionompraktikanter. Ett lokalt kompetens- och utvecklingsforum med representanter från de myndighetsutövande enheterna verkar sedan våren 2018 på uppdrag av ledningsgrupperna. Under hösten 2020, i den nybildade förvaltningsorganisationen kommer arbetet med de nya områdena i den reviderade handlingsplanen att påbörjas.

Individ- och familjeomsorg

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser ges dessa i första hand i ett tidigt skede och i öppna former. På det områden där det finns används evidensbaserade metoder. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång. Samverkan sker med skolan för att hitta nya metoder för att bryta omfattande skolfrånvaro. Det finns rutiner och samarbete med polisen för att kunna hålla allvarssamtal med unga förstagångsförbrytare inom 48 timmar. Personer som är utsatta för våld i nära relationer eller personer som utövar våld i nära relationer erbjuds stöd hos relationsvåldscentrum. Förvaltningen tillhandahåller en tillgänglig budget- och skuldrådgivning och personer som riskerar att vräkas från sina bostäder fångas upp i det vräkningsförebyggande arbetet. Familjer och enskilda som har kontakt med individ- och familjeomsorgen och som lever i osäkra boendeförhållanden kan få stöd av bolots. Förvaltningen har utvecklat insatser särskilt inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatrin får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts. Nyanlända ges tillgång till kompletterade samhällsvägledning och ett samarbete har inletts med Stiftelsen hotellhem i Stockholm rörande de familjer och enskilda som vars boendetid om 5 år löper ut 2020 eller 2021.

SIP (samordnad individuell plan) utgör en viktig rättighet för de personer, barn så väl som vuxna som har insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården och SIP är ett viktigt verktyg i förvaltningens arbete i samverkan med andra.

Omsorg om funktionshindrade

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Öppen verksamhet för barn och ungdomar

Fritidsverksamheten, mötesplatserna och fältverksamheten är anpassad efter dagens ungas behov och levnadsmönster och utvecklas i dialog med de unga. Unga får stöd av vuxna så att de känner sig trygga i den offentliga miljön. Verksamheterna jobbar aktivt med att ge unga stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och annat antisocialt beteende.

Ungdomsmottagningen verkar för att alla unga ska uppleva att verksamheten är till för dem och veta vad de där kan få hjälp med där genom besök i alla 8:e klasser. I verksamheterna får unga hbtq-personer stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster. Unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet utifrån sina behov.

Centralt i arbetet för samtliga verksamheter är att samverka med andra som har tonåringar som målgrupp. Samarbete sker inom förvaltningen, inom stadsdelsområdet med vårdnadshavare, grundskolor, gymnasieskolor, polis och inom staden med kollegor eller utifrån problemområde. Fältverksamheten har det tydligaste samverkansuppdraget. En stor del av arbetet utförs i samverkan med andra yrkesgrupper och mest frekvent med skolorna. En fältassistent står som kontaktperson för varje av de 13 högstadieskolor och ett gott samarbete finns även med gymnasieskolorna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering 	100 %	100 %	100 %	85,29 %	100	100 %	100 %	Tertial 1 2020
Analys								
Under den första tertialen 2020 har 13 barn och unga bedömts ha behov av skydd i form av placering utanför hemmet. Av dessa har samtliga omedelbart erbjudits skydd i form av placering. Ingen av barnen / de unga har behövt vänta på placering på grund av platsbrist eller andra omständigheter. Av dessa är 9 pojkar och 4 flickor.								
  Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar 	100 %	100 %	100 %		90 %	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
Analys								
Barn- och ungdomsenheten har utvecklat en rutin och ett arbetssätt för att få till stånd allvarsamtal med ungdomar som anmälts för brott. Det har varit svårt att säkerställa att samtalen kommer till stånd inom 48h på grund av tidsbrist och praktiska förutsättningar. Att ha som målsättning att kalla inom 48 h har varit betydligt mer framgångsrikt. Polisen har i samverkan tydliggjort att de ej har möjlighet att närvara om samtalet inte äger rum direkt i anslutning till brottet eller polisanmälan. För att få till stånd ett samtal med polis krävs att polisen själva hör av sig till förvaltningen i samband med detta. Detta har inte skett vid något tillfälle under första tertialen 2020. I 19 fall har det inkommit anmälan där det handlat om att ungdomen för första gången blivit misstänkt för ett brott. I samtliga 19 fall har förvaltningen kallat ungdomen och dennes								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>föräldrar till allvarsamtal inom 48h. 14 av dessa allvarsamtal rör pojkar och 5 rör flickor. Av dessa har 12 allvarsamtal med ungdomen och föräldrar närvarande genomförts. Av dessa är 9 pojkar och tre flickor.</p>								
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	89,5 %	85,1 %	94 %	84,7 %	84 %	84 %	84 %	Tertial 1 2020
<p>Analys</p> <p>Den första tertialens siffror visar på att förvaltningen med goda marginaler går mot årsmålet på 84%. Det gäller både flickor och pojkar. Flickorna blir i mycket hög utsträckning inte återaktualiserade under denna period. Om denna utveckling fortsätter under året behöver verksamheten se över om det finns några lärdomar att dra ur ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv.</p>								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				65 %	92	92 %	öka	2020
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				88 %	94	94 %	öka	2020
  Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						80 %	80 %	2020
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				28,81	26	26 %	30 %	2020
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	82,61	80 %	87,5 %		75	75 %	75 %	Tertial 1 2020
<p>Analys</p> <p>Familjehemsvården har under den första tertialen 23 placerade barn och unga som går i grundskolan, 8 flickor och 15 pojkar. Utifrån senaste uppföljningarna som har gjorts kring barnets skolgång när 15 av dessa barn helt klart målen i kärnämnen i skolan, 7 flickor och 8 pojkar. För fyra barn (pojkar) är det i april månad fortfarande oklart med omdömena då socialtjänsten inväntar rapportering från skolan. Tre av dessa barn är nyligen placerade och ett av barnen har bytt årskurs. Av de 23 placerade barnen är det 4 barn som i mitternomsdomena ej uppvisar godkända betyg i samtliga kärnämnen, vara i ett av dessa fall finns en åtgärdsplan. Uppföljningar har skett via hembesök, telefonsamtal, samtal med skolan , konsultationsdokument till skolan och samtal med skolfam.</p>								
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	50 %	41,5 %	75 %	54,4 %	42 %	42 %	42 %	Tertial 1 2020
<p>Analys</p> <p>Andelen avslutade ärenden med måluppfyllelse överskrider det satta årsmålet. Det utmärkande är att måluppfyllelsen när det gäller kvinnor är betydligt högre än för männen. Det kan det vara så att kvinnorna är mer följsamma i behandling och att de, i högre, utsträckning än männen har en bostad. Det har också skett en förändring när det gäller förvaltningens arbetssätt där man har ett ökat fokus på kvinnors behov och arbetar mer motiverande och mindre moraliserande än tidigare.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärfas	37,5 %			51,85 %	50 %	50 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
Analys Av de åtta meddelanden om avhysning som inkommit har 3 kunnat avvärfas. Det vråkningsförebyggande arbetet sker till stora delar tidigare i processen innan det kommer ett meddelande om avhysning rörande den enskilde hyresgästen. Många av de avhysningar som genomförs rör hyresgäster som flyttat ut utan att sägas upp hyreskontraktet eller i situationer då en person till följd av omfattande missbruk inte sköter vare sig bostad eller hyresinbetalningar och heller inte är villig att delta i rehabilitering.								
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader					60	60 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys För närvarande har fem personer kontrakt enligt Bostad först och dessa fem har alla haft sina kontrakt i mer än 12 månader.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				91 %		90 %	90 %	2020
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				78 %		78 %	78 %	2020
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats				79 %		80 %	80 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god						70 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				56 %		62 %	62 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				92 %		92 %	92 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				94 %		91 %	91 %	2020
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen						85	Faststälts 2020	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal vräkningar som berör barn 	0	0	0	0	0	0	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
Analys								
Ingen av de vräkningar som genomförts i stadsdelsområdet har berört barn.								
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) 				80 %		92 %	Tas fram av nämnd	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Enheten Glasade gången deltar årligen på Framtidsmässan i Globens restaurangsskola. Där samlas Skolan, Försäkringskassa, Arbetsförmedling, Lärvux, Handläggare, Glasade Gången och självklart elever med anhöriga. På mässan presenterar sig alla och berättar för elever vad de olika instanserna kan bidra med för eleverna.			
  Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Samtliga handläggare som arbetar med målgruppen har tagit del av socialnämndens utbildningar kring unga lagöverträdare och snabbare lagföring. Vi har haft ett internt utbildningstillfälle under våren för nyanställda och för att stärka upp kompetensen på enheten.			
  Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Barn- och ungdomsenheten deltar i de aktiviteter som socialnämnden samordnar. Denna aktivitet har ej initieras än. Planering pågår. Enheten för beroendevård och ekonomiskt bistånd har ingen social insatsgrupp 20-29 år i egen regi då underlag saknas. Vid behov av tjänsten köper vi den från Skärholmens sociala insatsgrupp. Hittills har en klient beviljats insatsen. Staden har nyligen antagit ett vägledningsdokument för arbetet med sociala insatsgrupper som ska implementeras på enheten.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnahus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbete pågår.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Stadsdelarna tilldelas lägenheter för Bostad Först från Socialförvaltningen i en särskild ordning och bekostar stödinsatsen. Förvaltningen har under 2020 inte erhållit någon lägenhetsanvisning från Bostad först. Hittills har efterfrågan på Bostad först lägenheter varit större än tillgången.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Samarbete med SOF pågår.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Planeringsarbete pågår.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen deltar ej i samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbetet pågår enligt plan. Förvaltningen deltar aktivt i skapandet av en familjecentral i stadsdelsområdet.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen deltar inte i något sådant samarbete.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen deltar inte i samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen bevakar frågan men ingår ej i någon arbetsgrupp.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Förvaltningen deltar inte i samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Socialnämnden har gjort en översyn av tak över huvudet-garantin som ska ut på remiss till stadsdelarna. Enhetschefen har deltagit i den arbetsgrupp som arbetat med översynen.			
  Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Socialnämnden har givit information om uppdraget att inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.			
  Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
En handlingsplan är under framtagande och kommer under året att implementeras			
  Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30	
Analys			
Programmet är ute på remiss som kommer att besvaras av nämnden i maj.			
  Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen deltar i det samordnade förstärkta samarbetet. Det har inte inkommit något ärende av denna karaktär under första tertialen 2020.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbetet pågår. Enhetschefen har nyligen besvarat en enkät från Socialförvaltningen gällande samarbetet med beroendevården och psykiatri när det gäller personer med samsjuklighet. Socialnämnden kommer tillsammans med stadsdelsnämnderna att genomföra en omfattande kartläggning av målgruppen inom socialpsykiatri under sommaren 2020			
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Enhetschefen har fått vara med när socialförvaltningen planerar hur en kartläggning av utbildningsnivå hos vårdarna ska gå till. Utifrån det finns en enkät framtagen som kommer gå ut till alla stadsdelar, med frågor om antal medarbetare och vad dessa har för grundläggande utbildning. Den planerade kartläggningen av vårdarnas utbildningsnivå och grund för eventuell validering har blivit framskjuten pga pandemin.			
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Barn- och ungdomsenheten har utvecklat en rutin och ett arbetssätt för att få till stånd allvarssamtal med ungdomar som anmälts för brott. Det har varit svårt att säkerställa att samtalen kommer tillstånd inom 48h på grund av tidsbrist och praktiska förutsättningar. Att ha som målsättning att kalla inom 48 h har varit betydligt mer framgångsrikt. Polisen har i samverkan tydliggjort att de ej har möjlighet att närvara om samtalet inte äger rum direkt i anslutning till brottet eller polisanmälan. För att få till stånd ett samtal med polis krävs att polisen själva hör av sig till oss i samband med detta. Detta har inte hänt under första tertialen 2020. I 19 fall har det inkommit anmälan om att ungdomen för första gången blivit misstänkt för ett brott. I samtliga 19 fall har ungdomen och dennes föräldrar kallats till allvarssamtal inom 48h. 14 av dessa allvarssamtal rör pojkar och 5 rör flickor. Av dessa har 12 allvarssamtal med ungdomen och föräldrar närvarande genomförts. Av dessa är 9 pojkar och tre flickor.			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbete pågår i samverkan med fackliga företrädare i lokal samverkansgrupp.			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Planering pågår.			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Planering pågår. Aktiviteten är ej initierad än.			

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

 Uppfylles helt

Beskrivning

Barns rättigheter

Barns rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som berör barn. Förvaltningens barnrättsarbete inom socialtjänstens myndighetsutövning utvecklas genom att stadens stödmaterial

implementeras och genom att det finns barnombud på enheterna som har stöd av en barnrättssamordnare.

Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningen arbetar för att främja fysisk och psykisk hälsa bland ungdomar. Arbetet sker bland annat genom psykosociala stödsamtal till individer och förebyggande aktiviteter för grupper. Ungdomsmottagningen ska under året fortsätta att arbeta för att nå ut till grupper som är underrepresenterade i verksamheten med särskilt fokus på yngre pojkar. Verksamhet sker i samverkan med skolor, fältassistenter, fritidsverksamheter och socialtjänst.

Fältassistenter

Stadsdelsförvaltningens fältassistenter arbetar förebyggande och uppsökande i de miljöer där unga befinner sig. Syftet är att med preventiva insatser fånga upp och förhindra att ungdomar söker sig till miljöer präglade av missbruk och kriminalitet. Det socialt uppsökande arbetet för att nå unga som brukar narkotika ska stärkas. I det uppsökande arbetet ska samarbete ingå mellan ungdomar, föreningsliv, polis, näringsliv och civilsamhället. Som en del av det trygghetsskapande arbetet stöttar fältassistenter nattvandrande vuxna i stadsdelsområdet. Genom att delta i platsamverkan tar fältassistenter del av en brett förankrad och uppdaterad lägesbild som är samordnad av polisen och kan ligga till grund för hur resurserna riktas. Det utvecklas metoder och genomförs aktiviteter som kan tillföra skyddsfaktorer i de ungas liv. Fältassistenter medverkar vid tillsynen av folköls- och tobaksförsäljning.

Öppen fritidsverksamhet

Den öppna fritidsverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas för att erbjuda aktiviteter och verksamhet som tilltalar en bred grupp unga och är anpassad efter deras behov och levnadsmönster. Aktiviteter och verksamhet bjuder in underrepresenterade grupper så som unga flickor, nyanlända, hbtq-personer och unga med funktionsvariation prioriteras. All verksamhet utgår ifrån ett förebyggande perspektiv där skyddsfaktorer för unga stärks. Fritidsverksamheterna samverkar med socialtjänst, skola och civilsamhälle med syfte att minska narkotikaanvändningen bland unga. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud. Tillsammans med civilsamhället erbjuder fritidsgårdarna läxhjälp.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen utreder individens behov av hjälp- och stödinsatser utifrån inkomna ansökningar och anmälningar. För att säkerställa likställighet och rättssäkerhet i utredningarna används standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Den enskilde är delaktig i utredning, val av insatser och insatsens utformning.

Individ- och familjeomsorgen erbjuder ett brett och varierat utbud av insatser som motsvarar de behov som finns hos invånarna i stadsdelsområdet. Genom att använda evidensbaserade metoder säkerställs att insatserna är likvärdiga. Insatserna syftar till att så långt det är möjligt ta till vara den enskildes egna resurser och stärka självständigheten. Om den enskilde, oavsett ålder har insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården erbjuds en samordnad individuell plan (SIP).

Förvaltningen har en väl utbyggd öppenvård i egen regi för barn, ungdomar och deras familjer samt för vuxna missbrukare. På så sätt kan tidiga insatser på hemmaplan erbjudas.

Barn och unga

Prioriterad målgrupp för det socialt uppsökande och förebyggande arbetet är barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt.

Att klara skolan är den starkaste skyddsfaktorn för barn och unga som riskerar en socialt ogynnsam utveckling. Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) är ett viktigt forum som utvecklas och riktas mot gemensamma mål. Nämnden ska under perioden fortsätta att stärka samarbete och samverkan med mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter, föreningsliv, polis och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet. Syftet är att samverkan ska vara effektiv, samordnad och målinriktad samt säkerställa att resurser riktas där behoven finns.

Förvaltningen erbjuder familjestödsprogram och föräldrarådgivning i viss omfattning. Förvaltningen verkar för att öppna en familjecentral i samverkan med Region Stockholm. Barn och unga som genom brister i uppväxtmiljön eller eget skadligt beteende riskerar att utvecklas ogynnsamt utreds utifrån gällande lagstiftning. Utredningen syftar till att ta reda på vilket behov av stöd och eller skydd barnet har. Barns förutsättningar för att klara skolgången uppmärksammas särskilt i utredningen och vid behov sätts insatser i samverkan med skolan in för att stabilisera skolgången. När ett barn placeras utanför hemmet ställer förvaltningen tydliga krav på skyddade boenden, jourfamiljer, HVB-hem, familjehem etc. så att barnets skolgång tillgodoses. Uppföljningen av placerade barn och unga är prioriterad, särskilt avseende skolgång. Ensamkommande barn och unga ges stöd som syftar till etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Allvarssamtal inom 48 timmar med förstagångsförbrytare under 18 år dit polis, socialtjänst, föräldrar och den unge själv kallas har införts. Barn och ungdomar som kommer i kontakt med förvaltningen ska tillförsäkras delaktighet. Brukarmedverkan för barn och unga ska öka.

Barnfamiljer som är aktuella hos socialtjänsten och lever under osäkra boendeförhållanden ges stöd av Bolots och i vissa fall genom erbjudande om så kallat avtalat boende hos Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS Bostäder). Stödet syftar till att familjen ska få ett varaktigt och värdigt boende.

Vuxna med missbruk

Förvaltningens arbete med att minska missbruk och riskbruk i stadsdelsområdet sker i första hand genom stödinsatser till enskilda. Insatserna främjar förutsättningar för den enskilde att leva ett självständigt liv. Arbetet med målgrupperna samsjukliga, unga vuxna och kvinnor i missbruk är fortsatt prioriterade.

Förvaltningen arbetar utifrån metoden motiverande samtal och erbjuder stöd- och behandlingsinsatser inom de egna utförarverksamheterna baserade på evidensbaserade metoder samt anpassat boendestöd. Förvaltningens egna insatser anpassas efter målgruppens behov och sätts in i ett tidigt skede vilket minskar risken för att mer ingripande insatser

behövs på längre sikt. Förvaltningen fortsätter att aktivt följa nyttjandegraden av egna öppenvårdsinsatser och att anpassa och utveckla öppenvården i syfte att höja graden av nyttjande. Verksamheten ställer om från att ha utgått i från "boendetrappan" där den hemlöse stegvis ska flytta till allt mer självständiga boenden under rehabiliteringens gång, till att utgå ifrån vinsterna med modellen "bostad först". Samverkan med Region Stockholms beroendevård och psykiatri är av stor vikt för den enskilde. Att erbjuda den enskilde en samordnad individuell plan (SIP) är en viktig del i att skapa en sammanhållen vård för den enskilde.

Förvaltningens missbruksvård fortsätter att utveckla barn- och föräldraperspektivet. Vid handläggning av ärenden rörande vuxna med missbruksproblematik uppmärksammas om det finns barn och i förekommande fall initieras alltid ett samarbete med barn- och ungdomsenheten. Barn till föräldrar med missbruksproblematik erbjuds stödgrupper via barn- och ungdomsenheten.

Socialpsykiatri

Förvaltningen erbjuder stödinsatser som boendestöd och sysselsättning till personer som har någon form av psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Brukarinflytandet för ökad delaktighet inom socialpsykiatri är en prioriterad fråga. Förvaltningen utvecklar metoder för trygg hemgång vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att kartlägga olika vägar till arbete för målgruppen. Målet är att kunna göra individuella handlingsplaner för enskilda brukare. Insatser till personer som står långt från arbetsmarknaden fokuserar på återhämtning och hälsofrämjande insatser. I syfte att stödja brukarna i deras återhämtningsprocess fortsätter utförarverksamheten inom socialpsykiatri satsningen på Peer-support, en professionell kamratstödjare med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. Den öppna träfflokalverksamheten kommer att moderniseras för att bättre möta brukarnas behov och intressen. Metoden kollegial observation används. Samarbete med brukar- och intresseorganisationer kommer att utvecklas.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Personer inom stadsdelsområdet som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck får stöd av Relationsvåldscentrum Sydväst. Verksamheten vänder sig även till de personer som utövar våld i nära relationer. Relationsvåldscentrum Sydväst drivs av Skärholmens stadsdelsnämnd på uppdrag Hägersten-Liljeholmens, Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnder. Relationsvåldscentrum Sydväst arbetar uppsökande och har informationsinsatser riktade mot andra relevanta aktörer. Arbetet utvecklas i samverkan med polis. Efter utredning kan våldsutsatta placeras på skyddat boende.

Hemlöshet

Förvaltningen kommer under året att fortsätta bedriva ett intensivt arbete för att motverka hemlöshet genom såväl förebyggande åtgärder som nödvändiga insatser för enskilda.

Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en fortsatt prioriterad målgrupp. Barnens behov i dessa familjer uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med personer som är 65 år eller äldre, med eller utan missbruk, som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet som finns samlat i ett team inom beroendevården och ekonomiskt bistånd.

Alla personer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får en individuell boendeplan som bland annat syftar till att undanröja de hinder som finns för den enskilde att komma vidare till eget boende.

Samhällsinformation till nyanlända

Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår under 2020 i samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen. Frågor om arbete och bostad har särskilt fokus. Projektet "Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen" i samverkan med Föreningen Midsommargården, Svenska Kyrkan, Röda Korset och SHIS syftar till att mobilisera befolkning och föreningsliv i nyanländas etablering fortgår till och med februari 2020. Erfarenheterna från projektet kommer att användas i det fortsatta utvecklingsarbetet. Förvaltningen har beviljats projektmedel från Länsstyrelsen för ytterligare ett projekt som uppmärksammar de nyanlända som har tillfälliga boendelösningar i stadsdelsområdet och som kommer att behöva flytta vidare under 2020 och 2021.

Stöd och service till funktionsnedsatta

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer som har någon form av funktionsnedsättning i syfte att alla invånare i stadsdelsområdet ska kunna leva ett självständigt liv och vara delaktiga i samhället. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar tillförsäkras behövligt stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning. Utredning och erbjudande om insatser utgår i från den enskildes behov. Insatserna präglas av hög kvalitet, trygghet och delaktighet. Utredningarna görs under så kort tid som möjligt och insatsbeslutens längd anpassas utifrån den sökandes behov och situation och där det är lämpligt fattas beslut som gäller över lång tid. Den enskilde deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs. Barn med funktionsnedsättningar och barn som lever i familjer där den vuxne ansöker om stöd och service för funktionsnedsättning uppmärksammas och barnets rätt till delaktighet tillgodoses. Behovet av ledsagarservice för barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar tillgodoses så att de regelbundet kan delta i fritidsaktiviteter.

De reviderade riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice tillämpas och om det sker några betydande förändringar i praxis på området återkopplas detta till stadsdelsnämnden. Förvaltningens utförarverksamheter inom funktionsnedsättningsområdet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete i syfte att öka brukarnas delaktighet och självständighet. Digitaliseringen inom verksamheterna fortgår. Stadsdelsförvaltningen tar till vara den utveckling som gjorts inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité) och kommer att implementera det digitala verktyg som tas fram för de boende i grupp- och servicebostäder. Arbetsättet kvalitetsobservationer används i verksamheterna.

Verksamheterna uppmärksammar våldsutsatta och arbetar för att verksamheterna ska vara fria från våld.

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelområdet utvecklas utifrån sina förutsättningar, känner sig trygga och har en bra livskvalitet. Socialtjänsten uppmärksammar alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuder en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst i ett tidigt skede.

Alla barn i stadsdelområdet har goda uppväxtvillkor och inget barn behöver uppleva våld eller förtryck. Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver.

Personer med psykisk funktionsnedsättning får stöd att utifrån sina förutsättningar, deltar i samhällets gemenskap och har ett arbete att gå till.

Vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående ges goda förutsättningar att kunna ta sig ur sådana relationer.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Insatserna är lättillgängliga och individuellt utformade. Biståndshandläggningen är rättssäker och likställig.

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året.

Barn och unga

Tongivande för verksamheten är uppdragen att nå ökad samordning med skola, polis och Region Stockholm. Dessa aktiviteter planeras, samordnas och följs upp av avdelningschef på övergripande nivå. Samverkan sker i SAMBA-gruppen med polisen, elevhälsa, fältassistenter, fritidsgårdarna, kuratorer från ungdomsmottagningen och församlingarna. Arbete med skolan rörande barn med omfattande frånvaro pågår i samverkan med grundskolan.

Barn och Ungdomsenheten i Hägersten - Liljeholmen har under de den första tertialen 2020 inte haft någon nämnvärd ökning på anmälningar och ansökningar om insatser. Antalet placerade barn och antalet individer i vår egen öppenvård ligger konstant och ingen nämnvärd skillnad från föregående år. Barn, unga och deras familjer som har kommit i kontakt med enheten har i hög utsträckning handlagts inom lagstadgad tid. Resultaten för såväl utredningar som förhandsbedömningar visar på att 80-90 procent under januari-mars månad har handlagts i tid. Barn- och ungdomsenheten genomför en rad aktiviteter kopplade till såväl att öka brukarnas delaktighet som att säkerställa kvalitén i myndighetsarbetet kring unga lagöverträdare och våldsutsatta barn. Enheten genomför aktiviteter som syftar till att öka barns delaktighet genom att testa modeller för feedback via appar och på I-pads. I öppenvården testas ORS/SRS och Viewpoint i familjevården. Arbetet med SIP (samordnad individuell plan) med stöd av SIP-samordnare har varit framgångsrikt.

Familjerätt

Antalet intresseanmälningar för samarbetsamtal har ökade i snabb takt och för att möta behovet även under Corona-Pandemin erbjuds digitala samtal. Verksamheten har påbörjat ett arbete gällande uppföljningar av vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. Uppföljningarna är ett sätt att öka brukardelaktigheten som ger tillfälle att lära mer om hur bemötande och hur arbetssätt upplevs av brukare. Uppföljningarna stärker även barnrättsperspektivet då det erbjuds möjlighet till återkoppling från barnen.

Vuxna missbrukare

De vuxna missbrukare som söker insatser hos förvaltningen har ofta komplexa behov på grund av samsjuklighet och många är också hemlösa. Detta ställer stora krav flexibilitet i kombination med struktur i utredning och insatser. Samverkan är nödvändig med Region Stockholm och en lång rad myndigheter. Utrednings- och förändringsprocessen tar ofta lång tid. Situationen för klienterna förändras ständigt och bristen på förutsägbarhet och uthållighet hos klienten komplicerar arbetet. Stadens vårdgaranti hålls genom att ett första besök erbjuds inom tre dagar, ibland redan samma dag som första kontakten sker. ASI används som utredningsinstrument och för uppföljning. ASI-uppföljningarna visar att beroendevårdens klienter efter insatser har en förbättrad livssituation när det gäller områdena missbruk och kriminalitet. Antalet dygn i stödboende har minska i jämförelse med föregående år och antalet beslut om insatserna tränings- och försökslägenhet har ökat. Förvaltningen förfogar över ett brett utbud av insatser i egen regi. Nya klienter erbjuds fem icke biståndsbedömda samtal.

Socialpsykiatri

Brukarna inom socialpsykiatrin erbjuds tillgänglig och rättssäker biståndsbedömning och trygga insatser av god kvalitet. Utvecklingen inom området under 2020 rör ökad delaktighet, möjlighet att närma sig arbetsmarknaden och utveckling och anpassning av verksamheten m a a de krav som nya regler kring utskrivning från slutenvård. Metoderna MI och det lågaffektiva förhållningssättet är arbetssätt som stärker den enskildes möjlighet till kontroll och delaktighet i sitt eget liv. Delaktighetsprojektet fortgår enligt plan under 2020. Arbeta med att modernisera och effektivisera sysselsättningsverksamheten och träfflokaler fortgår.

Hemlöshet

Hemlöshet är alltså en stor utmaning som medför stora kostnader för placeringar i olika boendeformer. Förvaltningen bedriver ett aktivt, uppsökande, vräkningsförebyggande arbete och arbetar systematiskt med att personer i hemlöshet ska erhålla egna, självständiga boendelösningar.

Våld i nära relationer

Relationsvåldscentrum Sydväst (RVC) erbjuder de individer som aktualiseras och/eller ansöker om stöd utifrån våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ges ett professionellt och utvecklat stöd som syftar till att skapa ett skydd för individen och ge förutsättningar för att hen ska leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. Verksamheten använder evidensbaserade metoder.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ges tillgänglig och rättssäker handläggning som syftar till att likställigheten i staden upprätthålls. Förvaltningen driver verksamheter i egen regi med hög

kvalitet som tillgodoser ett brett spektra av behov och intressen. Grunden för utvecklingen av verksamheterna är stärkt egenmakt för den enskilde brukaren. För att stärka egenmakten används digitala hjälpmedel, det lågaffektiva förhållningssättet och de dagliga verksamheterna arbetar för att ge de brukare som kan en möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Kvaliteten i bemötandet säkras genom välutbildade och engagerade medarbetare. Metoden kvalitetsobservationer implementeras. Brukarna ges möjlighet att delta i stadens kulturella utbud och hälsofrämjande aktiviteter.

Öppen fritidsverksamhet och fältverksamhet

Fritidsledare såväl som fältassistenter utformar verksamheten i nära samspel med de ungdomar som deltar, för att svara upp mot behov och levnadsmönster och med ett vuxet perspektiv för en prosocial utveckling. På mötesplatserna har erbjudits öppen verksamhet och riktad verksamhet för unga som börjat årskurs 7 och upp till 18 års ålder.

Viktigast för barn och ungas utveckling och trygghet är deras vårdnadshavare. Fältassistenter har fokus på en god och för vårdnadshavarna stärkande kontakt. Fritidsgårdarna tar kontakt med varje besökares vårdnadshavare.

Polis, socialtjänstens mottagningsgrupp och andra relevanta myndigheter bjuds in till de öppna mötesplatserna kvällstid. Ungdomarna får möjlighet att ställa frågor och få svar på desamma. Verksamheten är relationsskapande. Ungdomarna får insikt i hur viktig rättskipning är för dem och för samhället i stort. Ungdomarna får information om strategier för att undvika att utsättas för brott samt vad som ska göras om det ändå sker. Om när och hur en polisanmälan ska göras, hur rättsprocesser går till och vikten av att vittna. Vidare får ungdomarna information om socialtjänstens roll, om det råd och stöd en har rätt till och vilken hjälp den enskilde kan få.

Fältassistenter mobiliserar till vuxenvandringar som regelbundet pågår i flera av stadsdelsområdets geografiska områden. När det finns behov i Liljeholmen arbetar fältassistenter schemalagt under eftermiddagarna och i nära samarbete med ungdomsjouren, mobila ordningsvakter och polis.

Unga får stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och annat antisocialt beteende

Fältassistenter arbetar uppsökande och förebyggande i den ungdomliga offentligheten. Samarbete för att skydda unga förekommer med samtliga skolor, socialtjänst, polis och civilsamhälle. Grupper av vårdnadshavare får information om framgångsrika strategier och förhållningssätt vid kontakt med sina ungdomar, för bästa förutsättningar för en prosocial utveckling.

Verksamhet för unga med funktionsvariationer, både öppen för alla inom målgruppen och biståndsbedömd bedrivs.

Ungdomsmottagning

Under året bjuds alla årskurs åtta inom stadsdelsområdet in till ett klassbesök på ungdomsmottagningen. Möjlighet till att delta i föreläsning om hur stress hanteras på ett kreativt sätt erbjuds samma målgrupper.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.				100 %		100 %		2020
Analys Det är för närvarande få nyanlända som flyttar till stadsdelen. Under första tertialen har det kommit meddelande om 2 män som flyttat till stadsdelen. Båda har fått ett personligt meddelande med erbjudande om samhällsvägledning inom en månad.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska verka för att alla barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten i stadsdelsområdet och som har behov av att få en samordnad individuell plan för insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård ska få erbjudande om ett SIP-möte. Berörda enheter ska undersöka hur många barn och vuxna som har detta behov och följa upp under året hur många som fått erbjudandet och i hur många fall SIP har upprättats.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Barn- och ungdomsenheten har en särskild SIP samordnare som samordnar arbetet med samverkan intern och externt. Enhetens samtliga medarbetare är grundutbildade i lagstiftningen och riktlinjerna kring SIP. Det finns en uppdaterad SIP-rutin som är tillgänglig på enhetens samarbetsyta. SIP ingår som en del i introduktionen av nya medarbetare i staden och på enheten. Under perioden januari-mars har enheten varit sammankallande till/upprättat 16 SIP-möten för tretton barn. Enheten arbetar aktivt med att verka för att alla barn som kommer i kontakt med socialtjänsten ska känna till rättigheten som SIP-lagstiftningen innebär. Beroendevården har hittills deltagit på ett 20-tal SIP-möten. Det pågår ett arbete med att undersöka hur många vuxna som har behov av en SIP i syfte att kunna följa upp hur många som fått ett erbjudande om SIP och i hur många fall SIP har erbjudits. För närvarande förs statistik över genomförda SIP-möten men en basmätning av hur behovet ser ut saknas ännu. Handläggarna på utredningsgruppen inom ekonomiskt bistånd har i uppdrag att välja ut minst en klient var och kalla till ett SIP-möte. Medarbetare inom Beställarenheten funktionsnedsättning erbjuder, upprättar och deltar i möten kring samordnad individuell plan för barn och vuxna som har kontakt med socialtjänst och som har behov av samordnade insatser i samverkan med hälso- och sjukvård. För barn och ungdomar samt för målgruppen inom socialpsykiatri följs arbetet med SIP upp systematiskt.			
 Genomföra kartläggning av beslut enligt LSS och SoL rörande boende och ledsagning för personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri utifrån hur länge utredningen som föregick beslutet tog och med avseende på om beslutets längd är lämplig i förhållande till brukarens situation och behov.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Kartläggningen av beslutets längd för bostad med särskild service samt ledsagning har senarelagts på grund av den situation som råder till följd av covid -19			
 Goda exempeldag kring arbetet med systematisk uppföljning.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys En avdelningsövergripande goda exempeldag var inplanerad att genomföras den 6 april men har m.a.a. det rådande samhällsläget skjutits upp.			
 Inom ramen för Uppdrag psykisk hälsa ska ungdomsmottagningen förstärka det uppsökande arbetet i skolorna och på öppna fritidsverksamheter med syfte att förebygga psykisk ohälsa bland unga.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
En handlingsplan är under framtagande och kommer under året att implementeras.			
 Kartläggning av digitalt utanförskap för samtliga brukargrupper inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			
Arbetet med aktiviteten är inte påbörjat på alla enheter.			
 Stadsdelsförvaltningen ska inom ramen för samhällsvägledningen för nyanlända driva projektet Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen och efter projekttidens slut implementera de arbetsätt som visat sig framgångsrika för samverkan med civilsamhälle och föreningsliv avseende aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Projektet Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen avslutades den sista februari och implementering av framgångsrika arbetsätt har påbörjats.			
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla arbetsätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbetet pågår i samarbete med såväl arbetsmarknadsförvaltningen som civilsamhället och det lokala föreningslivet.			
 Stadsdelsförvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetsätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys			
Samhällsvägledarna arbetar aktivt med att vägleda nyanlända i bostadsfrågor. Enheten erbjuder också Bo-skola och har en Bo-lots som arbetar med att etablera kontakter med olika fastighetsägare som kan erbjuda bostäder. Avdelningen deltar också i ett samarbetsprojekt med SHIS avseende de familjer som, efter 5 år, inte får bo kvar inom SHIS anläggningar. I det arbetet deltar såväl, samhällsvägledarna, boskola och bolots samt socialsekreterarna i utredningsgruppen på ekonomiskt bistånd.			
 Utveckla arbetet med uppföljningar av insatser inom funktionshinderområdet så att det säkerställs att brukaren kommer till tals.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			
Uppföljningarna har avstannat på grund av den pågående pandemin. Omstart får ske efter sommaren.			
 Utveckla arbetsätt i samverkan med berörda parter vid utskrivning från slutenvård utifrån de förutsättningar som gäller i nya överenskommelser rörande Lagen om utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbetet pågår enligt plan på berörda enheter.			
 Utveckla barnrättsarbetet genom att testa metoder för hur barn som berörs av utredningar och insatser som riktas till dem själva eller till vuxna kan komma till tals.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Barn- och ungdomsenheten arbetar med brukarenkät för barn vid förhandsbedömningar och använder även Västernorrlandsmodellen. Enheten för beroendevård och ekonomiskt bistånd arbetar med stöd av barnrättsnätverket med barnkonsekvensanalyser och till äldre barn med missbrukande föräldrar används ett tryckt informationsmaterial. Beställarenheten funktionsnedsättning har kommit överens om vilka metoder som ska användas för att säkerställa att barn kommer till tals. I ärenden som rör vuxna görs barnkonsekvensanalyser i samband med att beslut nyrövas och beslut fattas om hur berörda barn ska komma till tals.			

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Utveckla och driva projektet Föreningsguider i samarbetet med Föreningen Midsommargården, Svenska kyrkan, Röda Korset och SHIS. Projektet vänder sig till nyanlända kvinnor och män, flickor och pojkar avseende etableringsskapande aktiviteter.	2019-01-01	2020-02-29	
	Analys Projektet slutfördes i februari 2020 enligt plan.			
▶	Utveckla och pröva ett arbetssätt med förstärkta samhandlingsteam kring brukare som har behov av insatser från fler enheter inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
	Analys Planering och genomförande av sammanslagningen med Älvsjö SDF har tillsammans med konsekvenserna av den pågående Corona-pandemin har medverkat till att det inte har varit möjligt att påbörja utvecklingsarbetet under den första tertialen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämndens bedömning är att äldreomsorgens insatser och det kvalitets- och utvecklingsarbete som pågår bidrar till att uppfylla stadens mål om att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.

Äldreomsorgen har ett brett uppdrag från uppsökande arbete och förebyggande insatser för seniorer i stadsdelsområdet till äldre med behov av hemtjänstinsatser, dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. Äldres hälsa och välbefinnande genomsyrar alla äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Information och kommunikation

Ett viktigt uppdrag för äldreomsorgen är att utveckla informationen och kommunikationen. Några sätt att sprida information om äldreomsorgens aktiviteter, stöd och insatser kan vara genom annonsering i lokalpressen, stadsdelsnämndens månadsannons, via pensionärsorganisationerna, vårdcentralerna, sociala medier eller att gå ut med någon form av riktad information till alla över 75 år, som kan vara i samråd med pensionärsorganisationerna. Den gemensamma målsättningen är att försöka nå äldre som känner sig ensamma och isolerade och erbjuda dem möjlighet till social gemenskap samt ge råd och stöd.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

För att stärka äldreomsorgens utveckling av det förebyggande och uppsökande arbetet har en enhet för utveckling och förebyggande arbete bildats. Inom enheten har äldreomsorgens resurser samlats som riktar sig dels till alla senior i stadsdelen och dels till äldreomsorgens verksamheter. Enhetens uppdrag är också att följa aktuell forskning och svara för metodutveckling.

Mötesplatserna och aktivitetscentret erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser och social gemenskap, som fyller en viktig funktion för de äldre.

Seniorhälsans aktiviteter är uppskattade och välbesökta. På grund av coronapandemin är mötesplatserna stängda. Verksamheterna håller kontakt med seniorerna genom telefonsamtal och Seniorhälsans Facebooksida. Seniorerna i stadsdel kan vända sig Seniorhälsan för råd, stöd, vägledning eller tips i praktiska frågor.

Kultur månaden i äldreomsorgen kommer inte att kunna genomföras på samma sätt som förra året. Genomförandet får anpassas utifrån den rådande situationen och genom kreativa och säkra lösningar.

Ett prioriterat uppdrag är att bryta äldres ensamhet och isolering.

Genom ”Matlyftet” startades under 2019 gemensamma lunchgrupper vid två av stadsdelens fem mötesplatser. Insatsen kan inte genomföras utifrån rådande omständigheter.

Inom enheten finns också syn- och hörselkonsulenter för information, råd och stöd. Fixartjänsten som har i uppdrag är att se över den äldres hemmiljö med syfte att förebygga fallolyckor. Anhöriga erbjuds att delta i anhöriggrupper samt anhörigsamtal, råd och stöd av anhörigkonsulent.

Kvalitets- och utvecklingsarbete

Äldreomsorgens kvalitetsarbete har fokus på demensvården, den palliativa vården stöd till anhöriga samt att säkerställa en likställig biståndsbedömning. Verksamheternas kvalitetsarbete fortsätter kring maten och en trevlig måltid, utveckling av en trygg och individuellt anpassad hemtjänst samt en meningsfull tillvaro på vård- och omsorgsboende som erbjuder aktiviteter, kulturupplevelser, utevistelse och dagsutflykter.

Tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse fortsätter. En prioriterad utvecklingsfråga är samverkan med primärvården och primärvårdsrehabiliteringen. Den nya Regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län ställer ytterligare krav på en väl fungerande samverkan med den enskildes behov och trygghet i fokus.

Många äldre har stora kunskaper och vill vara med och hjälpa till i äldreomsorgens verksamheter. Äldreomsorgen planerar att utveckla volontärverksamhet som ytterligare kan bidra till ökad kvalitet i verksamheterna.

Digitalisering och välfärdsteknik

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet. En idé är att ge äldre stöd och hjälp att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet.

Under coronakrisen ser man vikten och betydelsen av att de boende på vård- och omsorgsboende ges möjlighet att kunna kommunicera med sina anhöriga. Digitaliseringen kommer att vara viktig i den moderna äldreomsorgen.

Kompetensutveckling

Målsättningen är att alla medarbetare ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling utifrån sina behov. Prioriterade områden är bemötande, demensvård, psykisk ohälsa, palliativ vård, anhörigstöd, våld i nära relation samt ökade kunskaper i svenska.

I fokus för kompetensutveckling är genomgång och utbildningsinsatser gällande basala hygienrutiner och hur skyddsutrustning ska användas. Detta för att säkerställa att alla medarbetare har kunskaper om detta. Äldreomsorgens processledare och dietist har genomfört utbildningsinsatser och är till stor hjälp i verksamheterna.

Medarbetarnas kompetens och ombudens särskilda kompetens inom olika områden och deras engagemang har stor betydelse för kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Äldreomsorgen samarbetar med Palliativt kompetenscentrum (PKC) för utbildning av palliativa ombud inom hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende samt för kontinuerlig kompetensutveckling.

Äldreomsorgens processledare ger stöd till medarbetarna i dokumentationsarbetet och äldreomsorgens dietist i frågor om kost, nutrition, nattfasta och måltidsobservationer.

Biståndshandläggarna erbjuder olika utbildningar utifrån sin profession som arrangeras av äldreförvaltningen. Utbildningsinsatser pågår inom det prisnoterade området demens. Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndsbedömare fortsätter.

Trygga och tillgängliga bostäder

Stadsdelsnämnderna har i uppdrag att årligen ta fram regionvisa äldreboendeplaner för behovsinventering av olika boendeformer för äldre i samverkan med fastighetsägaren Micasa och äldrenämnden. Regionernas äldreboendeplaner ligger till grund för stadens övergripande planering både på kort och lång sikt. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har tillsammans med stadsdelsnämnderna Älvsjö och Skärholmen tagit fram en äldreboendeplan för Västra Söderort.

Boendeplaneringen handlar bland annat om att omstrukturera servicehuslägenheter till seniorbostäder för att fler äldre ska ges möjlighet till en anpassad och tillgänglig bostad och kunna flytta när På sikt, utifrån den demografiska utvecklingen med allt fler äldre, behövs även fler platser på vård- och omsorgsboende.

På Fruängsgården har en del av servicehuset, A-huset, med 63 servicehuslägenheter tomställts för renovering och omstrukturering till seniorboende.

Brukarundersökningar

Brukarnas nöjdhet med verksamheternas kvalitet följs upp genom årliga brukarundersökningar för dagverksamhet, hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende. Uppfyllelsen av äldreomsorgens årsmål för kvalitetsindikatorerna baseras på resultaten från brukarundersökningarna. Resultaten för stadens egen brukarundersökning för dagverksamhet presenteras v. 24 och stadens och Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?", publiceras i slutet av oktober 2020.

Resultaten för kvalitetsindikatorn kontinuitet i hemtjänsten mäts och levereras av staden centralt till stadsdelsnämnderna.

Resultaten analyseras och används av enheterna i deras förbättrings- och utvecklingsarbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen 				64 %		65 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Trenden är att nöjdheten med måltiden ökar. 2019 var det 64 procent av de boende som upplevde att måltiden är en trevlig stund på dagen. Årsmålet kan komma att uppfyllas. Tillsammans med verksamheterna och enheternas kostombud fortsätter äldreomsorgens dietist med kvalitetsarbetet kring kost, nutrition och måltidens betydelse för de boendes välmående och nöjdhet.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra 				49 %		55 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Trenden är att nöjdheten ökar, men det är en bit kvar till måluppfyllelse. 2019 var 49 procent av de boende nöjda med möjligheterna att komma ut. Verksamheterna arbetar med att öka de boendes nöjdhet och erbjuder både individuell utevistelse, utevistelse i gemenskap såsom till exempel korvgrillning, fika och aktiviteter utomhus samt kortare dagsutflykter under sommaren.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten 				83 %		86 %	86 %	2020
Analys Resultaten har de två senaste åren visat att 83 procent av brukarna upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten. Årsmålet för 2020 är 86 procent. Personalen försöker att i så stor utsträckning som möjligt att tillgodose brukarens önskemål om hur och när insatserna ska utföras. Kvalitetsarbete pågår med fokus på brukarens delaktighet i upprättandet av den individuella genomförandeplanen och utvecklingen av innehållet i genomförandeplanen.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende 				76 %		77 %	77 %	2020
Analys Trenden visar på ökad nöjdhet gällande andelen boende som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende från 72 procent 2017 till 75 procent 2018 och till 76 procent 2019. Verksamheternas kvalitetsarbete har fortsatt fokus på teamarbetet, kontaktmannens uppdrag, den boendes delaktighet i upprättande av genomförandeplanen samt levnadsberättelsen.								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten 				81 %		81 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Brukarna känner sig trygga med sin hemtjänst samt känner förtroende för personalen. För 2019 uppfylldes årsmålet. Ett förbättringsområde är att "lätt kunna komma i kontakt med hemtjänsten",								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende 				85 %		87 %	Tas fram av nämnd	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
De boende känner sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende. Årsmålet för 2019 uppfylldes inte men det var 85 procent av de boende som svarade att de kände sig trygga.								
Genom teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut säkerställs att den boende får en trygg och personcentrerad vård och omsorg. Rutiner har tagits fram som säkerställer att de äldre får en trygg inflyttning.								
 	Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet			91 %		92 %	92 %	2020
Analys								
Resultatet för 2019 visade att 91 procent av deltagarna varit nöjda med sin dagverksamhet. På dagverksamheten Solkatten på Fruängsgården som drivs i stadsdelsnämndens regi, var alla nöjda, 100 procent,								
 	Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst			82 %		85 %	85 %	2020
Analys								
Trenden är ökad nöjdhet med hemtjänsten. Brukarens önskemål tillgodoses så långt som möjligt. Målsättningen är också att det är samma personal som kommer till brukaren.								
 	Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende			73 %		82 %	82 %	2020
Analys								
Tidigare års brukarundersökningar (2017-2018) har visat att 78-79 procent av de boende varit nöjda. 2019 minskade andelen nöjda boende på vård- och omsorgsboende till 73 procent. Årsmålet för 2020 är 82 procent.								
Verksamheterna arbetar med att skapa en meningsfull dag med olika aktiviteter, kulturupplevelser och ökade möjligheter till utevistelse samt en trevlig måltid, vilket är insatser som är viktiga för den boendes nöjdhet. Den boendes delaktighet att kunna vara med påverka sin vardag är också viktigt.								
 	Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod			12,5		10	Max 10 personer	2020
Analys								
Trenden är att personalkontinuiteten har minskat, vilket innebär att brukaren möter flera personal 2019 var det 12,5 personal. Den kommunala hemtjänstens målsättning är att planera bemanningen så att den äldre får hjälp av samma personal, så långt som möjligt. Brukare med demenssjukdom/kognitiv sjukdom får sina insatser av den specialiserade hemtjänstgruppen "demensgruppen" och demensombuden och har därigenom en högre personalkontinuitet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Äldre får insatser av hög kvalitet som ger trygghet, valfrihet och stärker förmågan att leva ett värdigt och självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldres hälsa och välbefinnande står i fokus för äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig.

Biståndshandläggarens huvuduppgift är att göra en individuell behovsbedömning. När den enskilde gör en ansökan om hjälp hanteras den skyndsamt som följs av utredning, bedömning och beslut. Beslut kan vara bifall, delvis avslag eller avslag. Därefter sker verkställighet, uppföljning och utvärdering. Alla dessa delar dokumenteras på ett rättssäkert sätt.

För att säkerställa likställdheten i myndighetsutövningen föredras ansökningar om boende samt ärenden av mer principiellt intresse i gemensamma ärendegenomgångar.

Alla äldre som har biståndsbedömda insatser har genom utförarenheterna en utsedd kontaktman med uppdrag att samordna insatserna kring den äldre. Tillsammans med den äldre upprättar kontaktmannen en genomförandeplan för att säkerställa hur den äldre vill att insatserna ska utföras. Utgångspunkten är att personalen ska ha ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner.

Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds riskbedömningar som syftar till att förebygga undernäring, trycksår och fallolyckor samt att den äldre har en god munhälsa.

Verksamheten arbetar i team med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut för att säkerställa en trygg och personcentrerad vård och omsorg utifrån den boendes behov och önskemål.

Äldreomsorgens mötesplatser erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser, gemenskap och dagsutflykter.

Korrekt och tillgänglig information är ett uppdrag för alla enheter inom äldreomsorgen.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig trygga och är nöjda med äldreomsorgen samt tycker att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg. Att årsmålen uppfylls.
- Äldres förmåga att leva värdigt och självständigt stärks.
- Kvinnor och män har likvärdig äldreomsorg.
- Äldre med insatser har inflytande över insatsernas utförande.
- Äldres välbefinnande och nöjdhet ökar med bättre mat och en trevlig måltid.
- Äldres kunskap om möjligheten att påverka och planera sin boendesituation ska öka.

Analys

Stadsdelsnämndens bedömning är att äldreomsorgens mål uppfylls.

Äldres hälsa och välbefinnande står i fokus för alla äldreomsorgens verksamheter.

God mat och en trevlig måltid

Maten och måltiden har stor betydelse för de äldres välmående. Äldreomsorgens dietist och måltidsombuden/kostombuden har en viktig roll i kvalitetsarbetet kring frågor som rör kost, måltidsobservationer, nutrition, mätning av nattfasta samt att inhämta de boendes synpunkter på maten och måltiden.

Utveckling av hemtjänsten

Hemtjänsten möter brukare med olika behov, förutsättningar och svårigheter vilket ställer krav på en professionell och flexibel hemtjänst samt en ständig kompetensutveckling av medarbetarna. Hemtjänstens demensgrupp är Silviahemscertifierad. Behov finns att även profilera hemtjänsten till målgruppen äldre med psykisk ohälsa och/eller missbruk för ett tryggt och värdigt stöd i hemmet.

Hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt, vilket bidrar till att öka tryggheten. Utvecklingsarbetet kring ramtid, som syftar till att öka brukarnas inflytande i planeringen och utförandet av insatserna fortgår.

En stimulerande dagverksamhet

Dagverksamheten erbjuder en stimulerande och meningsfull dag med aktiviteter som passar både kvinnor och män samt är utformad från deltagarnas individuella behov och önskemål.

Vård- och omsorgsboende och servicehus

Kvalitetsarbetet vid vård- och omsorgsboende handlar om att erbjuda en meningsfull dag med aktiviteter och social gemenskap samt möjlighet till daglig utevistelse och dagsutflykter. Servicehusens mötesplatser erbjuder många olika aktiviteter och är öppna både för de boende och alla seniorer i stadsdelsområdet.

Utvecklingsarbetet kring teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut fortsätter. Riskbedömningarna för fall, undernäring, trycksår samt munbedömning är prioriterat och genomförs på servicehus och vård- och omsorgsboende.

Dessa registreras i patientjournalen och i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert och ligger till grund för planeringen av den boendes individuella vård och omsorg.

Rättssäker och likställig biståndsbedömning

Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov, önskemål och resurser. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. En intervjuguide används som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor samt frågor som rör nutrition, hbtq och våld i nära relation. Beställarenheten äldre är hbtq-diplomerad.

Ärendegenomgångar görs dagligen. Vidareutveckling sker av metoder, rutiner och uppföljning av fattade beslut.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställarenheten äldre och hemtjänsten har i uppdrag att utveckla rutinerna för genomförandeplanen.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsarbetet har påbörjats och återupptas i höst.			
 Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende ska erbjudas förebyggande riskbedömningar för fall, trycksår, undernäring samt munhälsobedömning. Åtgärdsplan/hälsoplan ska tas fram utifrån individuella behov.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds riskbedömningar som dokumenteras i patientjournalen och i kvalitetsregistret Senior Alert för en individuellt anpassad vård- och omsorg.			
 Mat- och måltidspolicyn för äldreomsorgen i Stockholms stad ska implementeras genom utbildningsinsatser för kostombuden och medarbetarna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Äldreomsorgens dietist har regelbundna möten med enheternas kostombud för kompetensutveckling och stöd i utvecklingsarbetet. Arbetet återupptas till hösten.			
 Temaveckor kring mat, kost och hälsa ska arrangeras vid äldreomsorgens verksamheter under maj månad.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Insatsen anpassas utifrån verksamhetens förutsättningar och möjligheter.			
 Äldre ska inbjudas till gemensam lunch på mötesplatser/aktivitetscenter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Mötesplatserna håller stängt på grund av risk för smittspridning.			
 Äldreomsorgen ska tillsammans med pensionärsorganisationerna och civilsamhället utveckla former för volontärverksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Äldreomsorgens nyinrättade enhet för utveckling och förebyggande arbete planerar och leder utvecklingsarbetet kring volontärverksamhet. Pensionärsorganisationerna och pensionärsrådet är engagerade i frågan.			
 Äldreomsorgen ska utveckla det förebyggande och uppsökande arbete som syftar till att bryta ofrivillig ensamhet och isolering hos äldre.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsarbetet kring ofrivillig ensamhet planeras och leds inom enheten för utveckling och förebyggande arbete. Arbetet kommer att grunda sig på aktuell forskning.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldreomsorgens medarbetare ska erbjudas föreläsning om demens och psykisk ohälsa.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Föreläsningarna om demens och psykisk ohälsa anordnas i samarbete med KI. Medel har beviljats från kompetensutvecklingsansatsningen. Det är i dagsläget oklart om föreläsningarna kommer att kunna genomföras under hösten på grund av risk för smittspridning av coronaviruset.			
 Äldreomsorgens medarbetare ska genomföra webbutbildningarna om demens.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Webbutbildningarna pågår. Inom flera enheter har medarbetarna genomfört webbutbildningarna demens ABC och demens ABC plus. Några har även genomfört delen Nollvision.			
 Äldreomsorgens rutiner för anhörigstödet ska implementeras i alla verksamheter och utgöra basen för utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsarbetet har påbörjats och återupptas i höst.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och alla fem nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden arbetar mot målet genom att ha en tät och nära samverkan med näringslivet i Hägersten-Liljeholmen inom de frågor som ligger inom nämndens ansvarsområde, främst trygghets- och säkerhetsfrågor. Förvaltningen har en konsult som arbetat med att utveckla samverkan med näringslivet tillsammans med kommunikatörer och preventionssamordnare när det gäller trygghet och trivsel. Liljeholmen ligger i fokus och förvaltningen arbetar med centrumägaren för att hitta nya samverkansmöjligheter.

Nämndmål:

Näringslivet i Hägersten-Liljeholmen har goda förutsättningar för att bedriva sin verksamhet och nya verksamheter har möjlighet att etablera sig

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens samarbete med näringslivet är gott. Fokus ligger på att hitta nya samverkansmodeller samt att säkerställa tryggheten för näringsidkare i stadsdelsområdet. Nämnden har fortsatt en konsult som arbetar med uppdraget att bygga en fungerande samverkansmodell för näringslivsfrågor. Nämnden kommer också att börja arbeta i enlighet med näringslivsstrategin under år 2020.

Analys

Förvaltningen fortsätter sin samverkan med näringslivet, främst i form av trygghetssamverkan. Västertorp och Liljeholmen ligger fortfarande i fokus vad gäller trygghet näringsidkan. Stadsdelsförvaltningen har genom sin samverkan skapat ett informellt nätverk av näringslivsaktörer som möts och verkar i olika sammanhang. Nätverket fungerar likt ett näringslivsråd, om än en mindre formell variant, på så vis att det ger det näringsidkarna möjlighet att diskutera relevanta frågor med förvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att samverka med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och därmed varit med i stadsutvecklingen i Hägersten-Liljeholmen. Stadsdelar, framförallt Liljeholmen, förtätas med blandade funktioner som bostäder, centrum och kontor. Även i andra stadsdelar genomförs större exploateringsprojekt och i Fruängen håller ett nytt program på att tas fram för stadsdelens framtida exploatering.

Stadsdelsförvaltningen bevakar nämndens intressen för att se till att förskolebehovet täcks vid nyexploatering, att det tillkommer nog med parker, att mängden bostäder med särskild service byggs etc.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	8					8	Tas fram av nämnd	2020

Nämndmål:

Invanarna i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till god samhällsservice

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd växer kraftigt. Detta innebär förutom kravet på fler bostäder också ett större behov av bland annat förskolor, gruppboheter, och boende för äldre. I samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska stadsdelsnämnden vara med i planprocessen för att säkra upp en god samhällsservice till stadsdelsområdets invånare. Stadsdelsförvaltningen har också ett nära samarbete med SISAB, Micasa och utbildningsnämnden.

Förvaltningen har egna prognosdokument för att säkra upp att antalet förskoleplatser stämmer med det faktiskt behovet. Förvaltningen har ett gott samarbete med berörda nämnder och bolag där behovet av antalet platser säkerställs i detaljplaneringen. Förvaltningen kommer också fortsätta delta i SAMS-arbetet för samplanering av förskola och skolor när behov finns. Under 2020 kommer förskolan Metronomen att färdigställas.

Stadsdelsnämnden planerar genom äldreboendeplanen för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden. Detta görs ihop med regionen Västra Söderort - Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och Älvsjö stadsdelsnämnder. Stadsdelsnämnden tar också fram en boendeplan för personer med funktionsnedsättning som används för stadens övergripande boendeplanering.

Analys

Stadsdelsnämnden har ett tätt samarbete med exploateringsnämnden för att säkra tillgången på förskoleplatser och bostäder med särskild service. Riktmärket fortsätter att vara cirka 1,5 förskoleavdelningar per 100 nybyggda bostäder. Äldreboendeplanen för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden följs i samverkan med närliggande stadsdelsområden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ska samverka med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa att behovet av förskolor och bostäder med särskild service tillgodoses.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Pågår enligt plan.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att följa förvaltningens resepolicy samt att nämnden bistår trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen.

Genom att följa resepolicy används i första hand miljöanpassade transportmedel, såsom att resa kollektivt med tåg eller buss. Vidare finns totalt 18 bilar inom förvaltningen, tre av dessa är elbilar och 13 är miljöbilar.

Förvaltningen fortsätter använda sina inköpta elcyklar för att minska användandet av bil i tjänst. I dagsläget använder fältassistenter och vissa förskolechefer elcykel istället för bil för att ta sig runt i stadsdelsområdet. Även personal inom äldreomsorgens hemtjänst har tillgång till elcyklar. Förvaltningen bedömer att det finns fler vinster än miljömässiga med elcyklar då det bidrar till en god arbetsmiljö och är en hälsofrämjande aktivitet.

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens infrastruktur är klimatanpassad, tillgänglig och väl framkomlig

Uppfylls helt

Beskrivning

Parkvägarna i stadsdelen är tillgängliga och tillfälliga hinder avhjälpas så fort det är möjligt. Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.

Genom uppföljning av drift och skötsel kontrolleras att parkvägarna sköts enligt avtal och på så vis säkerställs den fysiska tillgängligheten. Invånares inkomna synpunkter på halkbekämpning åtgärdas snabbt. Gång- och cykelstråk är även sammanhängande och trygga.

Stadsdelsförvaltningen använder i första hand miljöanpassade transporter. Elbilar och elcyklar nyttjas frekvent, i andra fall åker personal kommunalt eller promenerar.

Stadsdelsförvaltningen har en klimatinvesteringsplan för 2020-2022. I denna lyfts flera förslag på klimatinvesteringar fram. Stadsdelsnämnden äger själv inga fastigheter utan hyr dessa genom bland annat SISAB och Micasa. Dock genomför nämnden ändå klimatåtgärder i den mån de har mandat att göra så. Bland annat har armaturer byts ut till LED. Mer energieffektiva vitvaror har också köpts in. Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta göra inventeringar i sina verksamheter för att kartlägga vilka ytterligare klimatsatsningar som kan genomföras. Under 2020 kan det bli aktuellt med ytterligare ny LED-belysning samt nya vitvaror. Förvaltningen ska ihop med SISAB och Micasa se över om det går att installera så kallad fjärrkyla i förskolelokaler för att lättare kunna hantera exempelvis mycket varma sommar dagar. Vidare ska förvaltningen under 2020 se över om det är aktuellt att analysera platser som riskerar att drabbas av översvämning vid kraftiga skyfall och eventuellt genomföra åtgärder mot dessa. Det kan innebära växtbäddar för biokol eller stenkistor som samlar upp regnvatten.

Analys

Stadsdelsnämnden samverkar med trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin. Stadsdelens parkvägar är rena från grus, löv och annat framkomlighetsstörande.

Förvaltningen har regelbunden kontakt med entreprenör samt tar in synpunkter från allmänheten för att säkerställa att stadsdelen har god framkomlighet. Åtgärder genomförs snabbt. Upphandlade entreprenörers drift- och skötselarbete gällande parkvägar följs upp regelbundet.

Förvaltningen fortsätter sin resepolicy där arbetare uppmanas gå- cykla eller åka kollektivt i tjänsten. Klimatinvesteringsplanen har reviderats för perioden 2021-2023.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för ekonomi, samhällsplanering, lokaler och park ska samverka med trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Pågår enligt plan.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Vad gäller stadsdelsnämndens ansvar så finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande kring arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Som det ser ut i dagsläget kommer det inte vara möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Stadsdelens parker är välskötta och inbjudande för besökare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor / flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						75 %	75 %	2020
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						75 %	75 %	2020
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv						65 %	65 %	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshandling.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden. Stadsdelen har ännu inte medverkat i något samråd för denna aktivitet men finner uppdraget angeläget och välbehövligt.</p>			

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen.

Äldreomsorgen arrangerar en kulturmånad med olika program och aktiviteter.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Förväntat resultat

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.
Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Analys

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare.

Förskola

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Vad gäller stadsdelsnämndens ansvar så finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande kring arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare.

Äldreomsorg

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Som det ser ut i dagsläget kommer det inte vara möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Föreningsbidrag och arrangörsstöd finns att söka för lokal aktiva och demokratiska föreningar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Ca 25 föreningar har sökt föreningsstöd som handläggs med stöd av en referensgrupp med erfarenhet och kunskaper inom flera av de berörda områdena som föreningarna verkar. Nämnden planeras fatta beslut om stöd i juni.			
 Stadsdelsnämnden ska delta i firandet av Trekantensdag	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av COVID-19 så har Trekantens dag skjutits upp tills vidare.			
 Äldreomsorgen ska genomföra särskilda satsningar på kulturupplevelser i verksamheterna under september månad.	2020-01-01	2020-09-30	
Analys Genomförandet av kulturmånaden kommer anpassas och genomföras utifrån verksamhetens möjligheter och förutsättningar. Äldreomsorgens mötesplatser är stängda på grund av risk för smittspridning av covid-19.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Energibesparande investeringar har gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100 %	2020
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				70 %		70 %	70 %	2020
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				46,96		60 %	55 %	2020
Analys Bedömningen utifrån periodens utfall är att årsmålet inte nås helt. Informationsinsatser ska genomföras under året för att uppnå måluppfyllelse.								
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider						1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020
Analys Ingen data för 2020 finns ännu. Redovisas av miljöförvaltningen.								
  Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter							2 % energieffektivisering relativt 2018	2020
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter				3,13 GWh		3,3 GWh	1945 GWh	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)						40 st	4 500 st	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter gör medvetna val för att ta ansvar för miljön

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar.

Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska dessa. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongsbetonad och närproducerad mat i verksamheterna.

Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola och arbetar aktivt för nivå 3.

Analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till målet genom fortsatt arbete med att säkerställa att nämndens alla lokaler har möjlighet till matåtervinning och att förhindra uppkomsten av avfall i verksamheterna. Arbetet sker bland annat genom att verksamheterna använder stadens tjänst Stocket för att återbruka möbler som inte längre används i verksamheterna. Vidare planerar stadsdelsnämnden för ytterligare klimatinvesteringar i form av fjärrkyla och dagvattenlösningar. Nämnden verkar också för att minska användningen av plast i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleavdelningen ska erbjuda förskolornas kokkar och kokerskor kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan	2020-01-01	2020-12-31	
Analys En arbetsgrupp har utsett för uppdraget. Utbildning planeras under hösten.			
 Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Många av förskolornas medarbetare har gått utbildning för kemikaliesmart förskola. Andra planerar för att medarbetarna ska genomföra webbutbildning. Kunskap uppdateras i takt med att nya rön kommer. Förskolorna arbetar kontinuerligt med att byta ut olämpligt och mindre lämpligt material. De handlar och använder klimatsmarta alternativ när de själva kan råda.			
 Verksamheterna ska arbeta aktivt för att minska energiförbrukningen i verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31	
 Verksamheterna ska minska användningen av plast.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskolorna väljer i första hand andra material än plast vid nyinköp. Gammal plast rensas bort och man eftersträvar att ha så kemikaliesmart materia som möjligt.			

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Kommunfullmäktige har tagit fram två mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att ett mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt och ett delvis samt att fyra nämndmål kommer att uppfyllas helt och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* kommer att uppfyllas. Bedömningen baseras på uppföljningen av indikatorer och underliggande nämndmål.

En ny sammanslagen stadsdelsförvaltning startar den 1 juli 2020. Stort fokus ligger på åtgärder som till exempel samordningsvinster, ett bättre resursutnyttjande och effektivare arbetssätt. Prognosarbetet försvåras av Covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av Covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklönekostnader, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör Covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 1 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			99,8 %		100 %	100 %	Tertial 1 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Inför 2020 finns det på flera utförarenheter inom avdelningens för social omsorg behov av att anpassa organisationen och minska bemanningen så att verksamheterna får en långsiktigt hållbar ekonomi och kan drivas inom given budgetram. På vissa verksamheter kan man effektivisera genom att samutnyttja lokaler. Behoven har uppkommit utifrån minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos brukare/deltagare. Även inom individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning kan förändringar i organisation och bemanning bli nödvändiga.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål ska uppnås. Nämnden arbetar för en ekonomi i balans genom att kontinuerligt arbeta för att resurserna ska användas

väl med fokus på resultat och effekt för våra invånare.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att se till så att nämndens verksamheter ska rymmas inom fastställd budget.

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar på en budget i balans före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta modernisering av de öppna träfflokaler Tora och Kravatten inom socialpsykiatri genom att samordna verksamheterna i en lokal som kan inrymma de olika inslag och aktiviteter som efterfrågas av besökarna. I detta finns också behov av att anpassa bemanningen utifrån nya arbetssätt.	2020-01-01	2020-03-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten är tillfälligt pausad.			
 Förvaltningens avdelningar ska fortsätta att utforma och använda ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2020-01-01	2020-12-31	
 Prognosuppföljning	2020-01-01	2020-12-31	
 Se över behovet av bemanning och organisation för Liljans dagliga verksamhet. Syftet är att anpassa bemanningen och organisationen utifrån det minskande antalet deltagare.	2020-01-01	2020-03-31	
Analys Under slutet av 2019 förhandlas en omorganisation av Liljans dagliga verksamhet för att få en budget i balans efter att verksamheten inte längre har ett lika stort antal deltagare i verksamheten. Under början av 2020 arbetar biträdande enhetschef tillsammans med personalgrupp och verksamhetens skyddsombud för att organisera verksamhetens grupper utifrån det minskade personalantalet. Liljans medarbetare erbjuds arbetsställen inom enheten och planering för introduktion och i den nya verksamheten sker tillsammans med biträdande chef för respektive verksamhet. Från och med första mars har samtliga medarbetare flyttas med undantag från en medarbetare som behöver överföra specifik IT kunskap till den medarbetare som framgent kommer att arbeta i Liljans mediagrupp.			
 Se över lokalutnyttjande och bemanning för sysselsättningsverksamheterna inom socialpsykiatri. Syftet är att anpassa verksamheterna utifrån ett minskat antal brukare. Samordning och samarbete med motsvarande verksamhet inom Älvsjös SDF ska undersökas.	2020-01-01	2020-03-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten är försenad på grund av Coronapandemin.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Sjukfrånvaron har minskat något jämfört med utfallet 2019 dock ser förvaltningen att utfallet avsevärt kommer att öka pga den rådande coronakrisen, då en relativt stor andel av förvaltningens medarbetare är sjukfrånvarande under månaderna mars och april. Detta kommer troligtvis även att fortsätta under resterande vår- och sommarmånader beroende på

hur spridningen av Covid-19 fortsätter.

Planerade personalrelaterade utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser skjutits på framtiden. Chefer och medarbetare har under perioden arbetat med att säkra och stärka verksamheterna för att klara coronakrisen. Verksamheterna kontinuerligt arbetat med risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud.

Förvaltningen har, för att säkra bemanningen inom primärt vård och omsorg, upprättat en förvaltningslokal bemannings- och rekryteringsfunktion. Inom funktionen har ett stort antal undersköterskor och annan vårdpersonal kunnat rekryteras, anställas på visstid och placeras ut på framförallt äldreboendena. Till detta har även en kompetenskarläggning genomförts på förvaltningen för att kunna förflytta medarbetare som tillfälligt kan stärka upp på annat ställe än på sin ordinarie arbetsplats.

Stadsdelsnämnden har gjort klimatinvesteringar i lokaler för att energieffektivisera dessa. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler görs skräddarsytt för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet tas i beaktning.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö kommer ytterligare lokaleffektiviseringar att göras.

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Satsningar på digital teknik har genomförts och implementeringen i verksamheterna fortsätter under året.

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex ♀	77	77	77	77		82	82	2020
Analys								
Förvaltningen behåller samma AMI som 2019 (77). Resultatet för män respektive kvinnor är nu detsamma (77) vilket innebär en ökning med en punkt för kvinnor och en sänkning med en punkt för män.								
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	0 %				0 %	3,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	60 %				90 %	100 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Förvaltningen bedömer att målet inte kommer att uppnås helt. Informationsinsatser sker för att öka måluppfyllelsen.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		90 %	90%	2020
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	100 %					0 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2020
  Index Bra arbetsgivare				81		84	84	2020
  Sjukfrånvaro ♀	7,4 %	4,9 %	7,9 %	7,5 %	8,5 %	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 1 2020
Analys								
Siffrorna i tertialrapport avser rullande 12 månaders frånvaro och är baserade på utfall per februari 2020. Förvaltningen ser att pga den rådande coronakrisen kommer siffrorna avsevärt att höjas, men kan i dagsläget inte se till vilken nivå. Prognosen helår på 8,5 % är därför väldigt osäker men kommer att bli mer tydlig i tertialrapport 2.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	2,5 %	2 %	2,6 %	2,5 %	3,5 %	2,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 1 2020
Analys								
Siffrorna i tertialrapport avser rullande 12 månaders frånvaro och är baserade på utfall per februari 2020. Förvaltningen ser att pga den rådande coronakrisen kommer siffrorna avsevärt att höjas, men kan i dagsläget inte se till vilken nivå. Prognosen helår på 3,5 % är därför väldigt osäker men kommer att bli mer tydlig i tertialrapport 2.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
I samarbete med staden har stadsdelsnämnden genomfört en grundutbildning för barnskötare på Midsommarkransens gymnasium för 30 medarbetare under 2019-20. Äldreomsorgens verksamheter erbjuder undersköterskeutbildning steg 1 och 2 samt utbildning med språkstöd.			
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen nyttjar stadens kompetensförsörjningsprocess som stöd i arbetet med att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och chefer. Kompetensutvecklingsinsatser sker ofta i samverkan med staden, andra förvaltningar och externa aktörer.

Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation fortgår under 2020 utifrån den reviderade handlingsplanen. När någon medarbetare utsätts för hot eller våld i tjänsten erbjuder förvaltningen långsiktigt stöd.

Ett nära och gott ledarskap i verksamheterna som stödjer utveckling och innovation är en förutsättning en för utvecklingen av arbetsmiljön inom verksamheterna.

För att stärka chefs- och ledarskapet inom stadsdelsförvaltningen ska chefer vid behov genomgå stadens chefsutvecklingsprogram och andra utvecklingsinsatser inom professionen och i rollen som chef och ledare.

För att ytterligare stärka chefs- och kompetensförsörjningen krävs en strukturerad successionsplanering inom förvaltningen.

Som ett led i att utveckla arbetet med den långsiktiga kompetensförsörjningen ska stadens kompetensförsörjningsprocess följas.

För att öka andelen förskollärare och antalet utbildade barnskötare är kompetensförsörjning ett prioriterat område. Förskoleavdelningen har ett långsiktigt utvecklingsarbete som omfattar ledarskapsutveckling för förskollärare och rektorer samt kompetensförsörjning. I kompetensförsörjningsarbetet ingår områden som VFU (verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare), APL (arbetsplatsförlagt lärande för barnskötare), mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda samt kompetensutveckling och karriärmöjligheter. Samarbete sker med lärosäten.

Arbetet med Handlingsplan förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare fortsätter både lokalt och övergripande inom förskoleavdelningen. Strukturer för ett likvärdigt arbete på förskoleenheterna ska skapa förutsättningar för att arbeta med handlingsplanen utifrån lokala behov och förutsättningar.

Redan i dagsläget finns svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och i viss mån arbetsterapeuter och fysioterapeuter/ sjukgymnaster. I samarbete med äldre- och sjukvårdsnämnden ska ett handlingsprogram tas fram för den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen, i syfte att underlätta nyrekrytering och minska personalomsättningen inom gruppen.

Alla anställda som arbetar heltid erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Deltidsanställda erbjuds friskvårdstid i proportion till anställningsgraden.

Alla anställda kan köpa ett årskort till Stockholms kommunala sim- och idrottshallar till subventionerat pris. Kortet gäller för bad, gym och gruppträning.

Alla anställda kan erhålla en subvention till friskvårdsaktivitet med högst 1 200 kr per anställd och år.

Stadsdelsförvaltningen har avtal som gör att medarbetare får ett rabatterat pris vid tecknande av medlemskap hos t.ex. SATS och Friskis & Svettis. Genom anställningen i staden finns möjligheter till rabatterade medlemsavgifter även på andra gym.

Förväntat resultat

Nya medarbetare får en god introduktion.

Nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år.

Ledare erbjuds handledning och stöd i sitt ledarskap.

Analys

På grund av rådande omständigheter har alla planerade personalrelaterade utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser skjutits på framtiden. Chefer och medarbetare har under perioden arbetat med att säkra och stärka verksamheterna för att klara coronakrisen.

Arbetsmiljöarbetet är här extremt viktigt och att verksamheterna kontinuerligt arbetat med risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud.

Förvaltningen har, för att säkra bemanningen inom primärt vård och omsorg, upprättat en förvaltningslokal bemannings- och rekryteringsfunktion. Inom funktionen har ett stort antal undersköterskor och annan vårdpersonal kunnat rekryteras, anställas på visstid och placeras ut på framförallt äldreboendena. Till detta har även en kompetenskarläggning genomförts på förvaltningen för att kunna förflytta medarbetare som tillfälligt kan stärka upp på annat ställe än på sin ordinarie arbetsplats. Som komplement finns även en stadsövergripande bemanningsfunktion som även har nyttjats för att bemanna upp inom förvaltningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan som åtgärdas och följs upp under året.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Resultatet från medarbetarenkäten har kommit i en tid då förvaltningens läge är mycket ansträngt på grund av spridningen av Covid-19. Arbetet med att redovisa och att ta fram handlingsplaner för respektive arbetsplats kommer att påverkas av detta samt av nybildandet av förvaltning Hägersten-Ålvsjö den 1 juli.			
	Allmän visstidsanställning minimeras.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Förvaltningen ser att för att klara bemanningen inom framförallt vård och omsorg behöver en stor andel nyrekryteringar ske för att täcka upp frånvaro av ordinarie personal samt den ökade arbetsbelastning som Covid-19 innebär för verksamheterna. Nyrekryteringarna kommer primärt att få anställningsformen allmän visstidsanställning, vilket innebär att förvaltningen inte kommer att arbeta enligt angiven aktivitet.			
	Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud ska genomföras för att öka kunskapen om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	2020-01-01	2020-12-31
Analys Utbildning var planerad inom området "Kränkande särbehandling och trakasserier" under våren 2020 för chefer respektive skyddsombud. Denna utbildning kommer, pga rådande omständigheter med Covid-19, att skjutas på framtiden, förhoppningsvis till hösten 2020.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Framta systematiskt arbetssätt för att sänka sjukfrånvaron.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med sjukfrånvaro 2020 kommer inte att ske som planerat pga Covid-19. Förhoppningsvis kommer denna aktivitet att kunna starta under senhösten 2020.			
 Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31	
 Föreskoleenheterna ska utforma lokala handlingsplaner för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare som en fortsättning på Projektet förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Föreskoleenheterna rapporterar att arbetet med att utforma lokala handlingsplaner har påbörjats och pågår. Pandemin har gjort att en del av de planerade arbetet har förändrats eller skjutits fram, till exempel workshops. Några har haft digitalamöten för arbetet.			
 Förteckna personuppgiftshandlingar.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen kommer under året att fortsätta arbetet med att genomföra handlingsplanen för biståndshandläggares och socialsekreterares arbetssituation.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen ska under året göra en analys av de faktorer som påverkar sjukfrånvaron bl.a. genom att jämföra enheter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Osäkert om detta arbete kommer kunna ske 2020 pga rådande läge med sjukfrånvaro kopplat till Covid-19.			
 Förvaltningen säkerställer att samtliga hot- och våld-incidenter riktade mot förvaltningens medarbetare registreras i IA och följs upp med avseende på att den utsatte upplever tillräckligt stöd från staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
 Ta fram handlingsplaner för att minska andelen ofrivilliga deltidsanställningar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Osäkert i vilken omfattning denna aktivitet kommer att genomföras 2020 pga rådande läge med Covid-19.			
 Utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Osäkert i vilken omfattning denna aktivitet kommer att genomföras pga rådande läge med Covid-19.			
 Verktyg och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete ska förbättras och göras kända.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheterna

 Uppfylles helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna. En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna.

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna. Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar. Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Analys

Stadsdelsnämnden har gjort klimatinvesteringar i lokaler för att energieffektivisera dessa. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler görs skräddarsytt för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet tas i beaktning.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö kommer ytterligare lokaleffektiviseringar att göras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bemanningen nattetid på grupp- och servicebostäder och inom assistansen ses över i syfte att pröva ett arbetssätt med ett gemensamt mobilt natteam och digitala lösningar.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Det är fortfarande aktuellt att skapa ett gemensamt mobilt natteam. Diskussionen har skjutits fram pga pandemin.			
 Förskoleavdelningen ska samverka med avdelningen för samhällsplanering i syfte att effektivisera planeringen för lokalförsörjning.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Samverkan sker kring utformning och placering av förskolor samt kring analys av befolkningsutveckling i stadsdelen och behov av förskoleplatser.			
 Förvaltningen ska undersöka möjligheten till att öka graden av samutnyttjande av lokaler genom samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter bedriver verksamhet av god kvalitet och är innovativa

 Uppfylls helt

Beskrivning

Avdelningen för HR, IT och innovation samordnar nämndens arbete med innovation.

Exempel på aktiviteter för att utveckla god kvalitet och innovation:

Verksamhetskultur som uppmuntrar innovationer
 Implementera digitala verktyg och annan välfärdsteknologi
 Kvalitetsobservationer
 Kollegial observation
 Samarbete med brukar- och intresseorganisationer

Nämnden kommer att nyttja alla de möjligheter till kvalitetsutveckling och innovationer som införandet av nya sociala system kommer att innebära.

Förväntat resultat

Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik.
 Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service.

Analys

Social omsorg

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Satsningar på digital teknik har genomförts och implementeringen i verksamheterna fortsätter under året.

Inom avdelningen för social omsorg används ledningsrapporter som stöd för uppföljning och resultatdialoger.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet. En idé är att ge äldre stöd och hjälp att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet. Digitala informationsskärmar kommer att finnas på servicehus och vård- och omsorgsboende för aktuell information till boende, anhöriga och besökare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta det utvecklingsarbetet som initierades inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité).	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan.			
 Utvecklingen med att använda digitala hjälpmedel för att maximera brukarnas egenmakt och delaktighet fortgår inom förvaltningens dagliga verksamheter.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Enheten Glasade Gängen har flera olika digitala hjälpmedel. De flesta medarbetare har egna iPhones eller Ipads som de använder privat och dagligen. I verksamheten har vi olika hjälpmedel för att ge medarbetare stöd, ex ugnar som har lättlästinställningar eller precis inköpta trådlösa enheter för att sätta på projektorerna i konferensavdelningen. Alla grupper har Ipads där olika recept tas fram. De kassaapparater vi har är digitaliserade med bilder eller ljud för att göra dem lättillgängliga för alla. Enheten Liljeholmens dagliga verksamheter planerade för att starta upp en digitaliseringsgrupp med ett gränsöverskridande samarbete mellan enhetens verksamheter. De planerade träffarna avbokas pga pandemin. Några av enhetens medarbetare var inbokade på workshop som anordnades av staden för att utbyta goda exempel kring digitalisering. Även denna ställdes in pga pandemin.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldreomsorgen ska ge äldre stöd i att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsarbete pågår.			

Nämndmål:

Vid offentliga upphandlingar ställer stadsdelsnämnden krav som bidrar till en hållbar utveckling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen beställer upphandlingar från stadens serviceförvaltning. Verksamheterna tar fram förfrågningsunderlag och upphandlingssamordnaren administrerar upphandlingarna i enlighet med stadens regelverk samt nämndens plan för upphandlingar. I förfrågningsunderlagen framgår att upphandlingen ska bidra till en ekonomisk, social ekologisk utveckling. Under 2020 ska nämndens system för uppföljning av genomförda upphandlingar utvecklas. Det innebär bl.a. bättre förutsättningar för systematisk uppföljning av upphandlad parkskötsel.

Förväntat resultat

Tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar. Ökad andel elektroniska inköp.

Analys

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2020	Begärda budgetjusteringar	Prognos Tertial/2020	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	2017,9		2017,9	
Intäkter	-294,3		-316,3	22,0
Kostnader	2 312,2		2 334,2	-22,0
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner				0,0
Resultatenheterna överskott från 2019				16,5
Resultatenheterna överskott till 2021				-16,5
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner				0,0

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar på en budget i balans före resultatdispositioner och efter resultatdispositioner.

Prognosarbetet försvåras av Covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av Covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd, sjuklönekostnader, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör Covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Mnkr	Budget 2020 (netto)	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2020 (förerresultat-överföringar)	Prognos 2020 (efter resultat överföringar)	Avvikelse (+/-)
Nämnd och administration	53,8	0	53,8	53,8	0
Individ- och familjeomsorg	172,9	0	173,9	173,9	-1
<i>varav socialpsykiatri</i>	50,6	0	50,6	50,6	0
<i>varav vuxen</i>	27	0	28	28	-1
<i>varav barn och ungdom</i>	95,3	0	95,3	95,3	0
<i>varav flykting</i>	0	0	0	0	0
Stadsmiljöverksamhet	14,7	0	14,7	14,7	0
avskrivningar	10,5	0	10,5	10,5	0
internräntor	0,8	0	0,8	0,8	0
Förskoleverksamhet	686,4		682,9	682,9	3,5
Äldreomsorg	609,6	0	613,1	613,1	-3,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	354,9	0	354,9	354,9	0
Barn, kultur och fritid	24,6	0	23,6	23,6	1
Arbetsmarknadsåtgärder	12,6	0	12,6	12,6	0
Ekonomiskt bistånd	77,1	0	77,1	77,1	0
Övrig verksamhet	0	0	0	0	0
Totalt	2017,9	0	2017,9	2017,9	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Prognosen för nämnd- och förvaltningsadministration visar ingen avvikelse mot budget

Individ- och familjeomsorg

Prognosen för individ- och familjeomsorgen visar ett underskott med 1,0 mnkr jämfört med budget vilket är oförändrat i jämförelse med föregående prognos. Inga effekter har ännu setts p.g.a. Covid-19 men stor risk föreligger att placeringar inte avslutas och att kostnaderna därmed ökar. Underskottet återfinns främst inom vuxenomsorgen.

Barn- och ungdom visar ingen avvikelse mot budget. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet.

Vuxenomsorgen visar ett underskott med 1,0 mnkr, vilket är oförändrat i jämförelse med föregående prognos. Underskottet beror på högre kostnader än budgeterat för främst LVM-

placeringar. Det har tidigare även skett en höjning av ramavtalspriser vilket ökar kostnaderna. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet.

Socialpsykiatrin visar ingen avvikelse mot budget.

Stadsmiljöverksamhet

Prognosen för stadsmiljöverksamheten visar ingen avvikelse jämfört mot budget.

Kapitalkostnader

Prognosen visar ett överskott för internräntor om 0,2 mnkr och ett underskott för avskrivningar om 1,6 mnkr.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten visar ett överskott med 3,5 mnkr, jämfört med budget. Då resultatenheterna prognosticerar budget i balans, blir även resultatet efter överföringar 3,5 mnkr.

I resultatet finns en reserv för oförutsedda kostnader i likhet med 2019 samt att budgeterade kostnader för lokaler kommer att blir lägre.

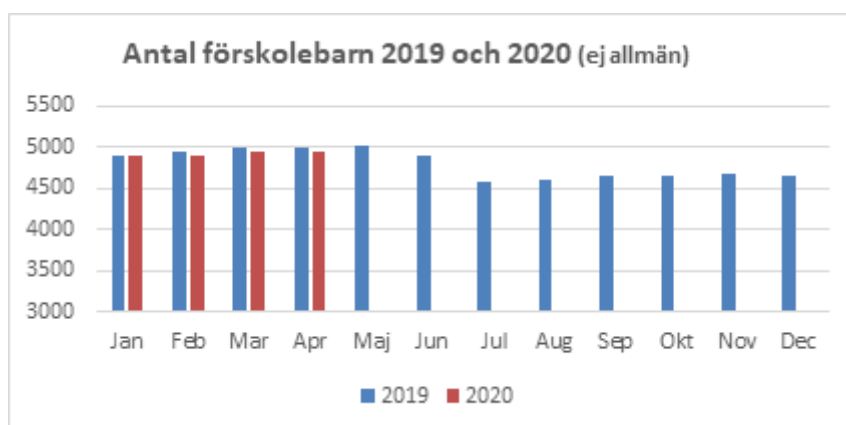
Inom förskoleverksamheten finns tio resultatenheter. De bedöms hålla budgetar i balans under 2020.

I mars och april har verksamheten haft en stor frånvaro bland personal, vilket gör att sjuklönerna är högre än normalt. Detta har dock balanserats av att många barn stannat hemma under samma period, så verksamheten har fungerat utan att behöva ta in så många vikarier. Detta innebär att verksamheten som helhet, ännu inte sett negativa ekonomiska konsekvenser av Covid-19.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under perioden.

Tabell nedan visar antal inskrivna förskolebarn för varje månad under året (tabellen inkluderar inte allmän förskola och interkommunala barn).

Förskolebarn	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Små barn 1-3 år	1 890	1 909	1 963	1 971								
Stora barn 4-5 år	2 998	2 990	2 982	2 975								
Totalt	4 888	4 899	4 945	4 946								

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttobudget 2020	Resultat- överföring från 2019 Överskott (-) Underskott(+)	Beräknat resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott(-)
Hägerstensåsens förskolor	48 712	2 436	-756	0	756
Fruängens förskolor	43 718	2 186	-1 320	0	1 320
Västertorp och Mälarhöjdens förskolor	65 609	3 280	309	0	-309
Axelsbergs förskolor	49 870	2 494	272	0	-272
Telefonplans förskolor	58 014	2 901	-2	0	2
Årstadals förskolor	47 761	2 388	-360	0	360
Årstabergets förskolor	82 650	4 133	-1 447	0	1 447
Aspuddens förskolor	50 840	2 542	-10	0	10
Gröndals förskolor	83 478	4 174	-1 584	0	1 584
Midsommarkransens förskolor	57 955	2 898	-312	0	312
Hägersten Liljeholmens gruppbovärdar	102 165	5 108	-5 593	0	5 593
Liljeholmens dagliga verksamhet	35 788	1 789	-3 561	-18	3 579
Glasade gångens dagliga verksamhet	21 000	1 050	-2 118	18	2 100
Summa resultatenheter	747560	37379	-16482	0	16482

Inom stadsdelsnämnden finns tretton resultatenheter, tio inom förskolan och tre inom social omsorg, se bilaga 1. Ett sammantaget överskott om 16,5 mnkr fördes över från 2019. För årets resultat redovisar resultatenheterna ingen förändring av resultatfonderna, vilket innebär att 16,5 mnkr beräknas föras över till 2021.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 % av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överförda överskott får maximalt motsvara 10 % av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

Förskolans resultatenheter prognostiserar att hålla budgetar i balans.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2020	Prognos tertial 2020	Budgetjusteringar	Avvikelse
Parkinvesteringar	4,5	4,5		0,0
Reinvesteringar	4,5	4,5		0,0
Investeringar med nycklade medel	7,0	7,0		0,0
Inventarier och maskiner	2,2	7,6	5,4	0,0
Klimatinvesteringar	5,0	5,0	0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar	1,2	1,2	0,0	0,0
Totalt	24,4	29,8	5,4	0,0

Parkinvesteringar

Budgerade medel på 16 mnkr kommer att användas till upprustning av Svandammsparken, Blomsterdalen, projektering av Vippan samt mindre parkinvesteringar och reinvesteringar för att skapa förutsättningar för delaktighet i användandet av den fysiska utemiljön.

Trygghetsinvesteringar

Budgerade medel för trygghetsinvesteringar på 1,1 mnkr kommer att användas till ny lägre växtlighet runt sittplatser i parken Axelsbergs torg i trygghetshöjande syfte och en volleybollplan i Trekantsparken.

Klimatinvesteringar

Budgerade medel för klimatinvesteringar på 5,0 mnkr kommer att användas för byte av äldre belysningsarmaturer till LED-paneler på förskolor och vård- och omsorgsboende.

Inventarier och maskiner

Stadsdelsnämndens budget för inventarier och maskiner är 2,2 mnkr. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för inventarier och maskiner med 5,4 mnkr för projektering och utrustning av nya förskoleavdelningar samt för solskydd och lekutrustning för befintliga förskolor.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden

Budgetjusteringar

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 5,4 mnkr för ökad investeringsbudget avseende inventarier och maskiner i huvudsak för projektering och utrustning av nya och befintliga förskoleavdelningar. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 1,5 mnkr för klimatinvesteringar avseende dagvattenåtgärder i Blomsterdalen samt 150 tkr för klimatinvestering gällande elcyklar till hemtjänsten.

Omslutningsförändringar

Stadsdelsnämnden redovisar omslutningsförändringar med 7,0 mnkr enligt nedan.

Omslutningsförändring (mnkr)	Kostnader	Intäkter
<i>Förskoleverksamhet</i>		
Statsbidrag (mindre barngrupper, språkutveckling)	4,0	-4,0
Kompetensutv.medel samt vikarieersättning	3,0	-3,0
Summa	7,0	-7,0

Medel för lokaländamål

För 2020 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 1 797 - 2 500 kr/kvm, 40 procent för den del av hyran som överskrider 2 500 - 3 000 kr/kvm och 27 % för den del av hyran som ligger över 3 000 kr/kvm. Bidraget fördelas via budgetjustering. För 2020 beräknar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erhålla cirka 13,7 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan.

Övrigt

Kvalitetsarbete

Förskola

Förskolans systematiska kvalitetsarbete är under ständig utveckling. Till stöd för arbetet har verksamheterna underlag som den årliga förskoleundersökningen, medarbetarenkäten, förskolans webbaserade kvalitetsindikator, lokal och övergripande uppföljning samt synpunkter och klagomål från vårdnadshavare. Uppföljning och analys av underlagen ligger till grund för den övergripande planeringen av prioriterade utvecklingsområden.

Social omsorg

Barn och ungdom

Under första tertialen 2020 har ett klagomål från medborgare inkommit till enheten. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbete är arbetet med interna avvikelser en viktig metod för att uppmärksamma och utveckla verksamhetens kvalitet. Under första tertialen har nitton interna avvikelser rapporterats. Avvikelserna har berört arbetet på grupp, enhets- eller avdelningsnivå. De rapporterade avvikelserna har berört dels brister i handläggning, brister vid samverkan, tekniska fel och misskötsamhet i enhetens träningslägenheter. Tre händelser har rapporterats enligt lex Sarah.

Myndighetsutövning för funktionsnedsatta

Under 2020 har hittills fem dokumenterade klagomål inkommit. Tre har gällt utförare som man anser inte har utfört sitt uppdrag och enheten har fått återkoppling i samtliga ärenden. Två ärenden har gällt missnöje med handläggning och bemötande från biståndsbedömare vilket har lett till samtal med den enskilde och med handläggare. Klagomål och synpunkter beslut som fattas hänvisas till möjligheten att överklaga. Två rapporter om lex Sarah har

inkommit från privata utförare. En händelse har rapporterats enligt lex Sarah rörande handläggning.

Beroendevård

Under perioden har två klagomål inkommit. Klagomålen har hanterats av de biträdande enhetschef och adekvata åtgärder har vidtagits. En händelse har rapporterats enligt lex Sarah. Inga tillsynsärenden har öppnats avseende verksamheten.

Ekonomiskt bistånd

Under perioden har två klagomål inkommit. Klagomålen har hanterats av de biträdande enhetschef och adekvata åtgärder har vidtagits. Fem händelser har rapporterats enligt lex Sarah rörande handläggning av ekonomiskt bistånd. Inga tillsynsärenden har öppnats avseende verksamheten.

Utförarverksamhet i egen regi inom LSS och socialpsykiatri

Inom enheterna finns rutiner för hantering av synpunkter och klagomål. Inkomna klagomål tas upp på APT och personalmöten. Under perioden har fem rapporter enligt lex Sarah inkommit rörande gruppboende i egen regi och en lex Sarah-rapport från daglig verksamhet. Ett klagomål beträffande personlig assistans och ett klagomål rörande gruppboende har inkommit.

Äldreomsorg

Målsättningen med äldreomsorgens kvalitetsarbete är en verksamhet av hög kvalitet som säkerställer en trygg, säker vård och omsorg som tillgodoser brukarens individuella behov samt att biståndsbedömningen är rättssäker och likställig.

Enheterna analyserar och använder resultaten från brukarundersökningar, inkomna synpunkter och klagomål från brukarna, verksamhetsuppföljningar, kvalitetsuppföljningar på individnivå, kvalitetsobservationer, granskningar och egenkontroller, för utveckling och förbättringar i verksamheten. Brukarundersökningarna analyseras utifrån ett kvalitets- och jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i äldreomsorgens verksamheter.

Nya idéer och goda exempel från andra verksamheter tas tillvara för utveckling av den egna verksamheten. Äldreomsorgens systematiska kvalitetsarbetet fortsätter att utvecklas.

Konsekvenser av pågående pandemi

Konsekvenser av pandemin för förskoleverksamheten

Förskoleenheternas situation har varierat under pandemin. Totalt sett har bemanningen varit i god balans i förhållande till antalet närvarande barn. Variationerna både mellan och inom enheterna har dock varit stora då antalet barn och pedagoger varierat stort från dag till dag. Vissa förskolor har haft en svårare bemanningssituation än andra vilket medfört svårigheter att planera eller förutse kommande dag och dagars verksamhet.

Förskolorna har hanterat detta genom god organisation och kontinuerliga avstämningar och en flexibel planering. Situationen är ansträngd för många medarbetare och förskolor, kanske främst att genom den oro det skapar att löpande planera om verksamheten, ett stort antal vikarier och möte med oroliga och irriterade vårdnadshavare.

Fysiska möten är begränsade och sker i högre grad digitalt. Planerade fortbildningar skjuts fram eller genomförs digitalt då det är möjligt. Även mottagande av studenter och elever från universitet, högskolor och gymnasier ställts in och skjuts fram. Kulturmöten och evenemang ställs in.

Stadsdelens öppna förskolor har anpassat sina öppettider och begränsat antalet besökare utifrån riktlinjerna. Verksamheterna flyttades i möjligaste mån ut till närliggande parker.

Resursteamet och förskolans personal har anpassat sina handledningsuppdrag till digitala möten i första hand.

Bemanning och medarbetare

En del förskolor har saknat personal och när bemanningsbortfallet krävt att vikarier tas in har detta skett. Då bemanningen varierat från dag till dag har detta krävt en ökad daglig bemanningsplanering på enhetsnivå och en utökad kommunikation med vårdnadshavare med vädjan om respekt för frånvaroanmälningrutiner och, när barnsäkerhetsrisk föreligger, vädjan om hemmahållande av barn. Medarbetare på förskolorna har en tilltagande oro och trötthet. Ett ökat antal förskolor har begränsat sina öppettider och erbjuder då öppning och stängningstider på en närliggande förskola.

Ekonomi

De ekonomiska konsekvenserna kan ännu inte utläsas. Förskoleenheterna redovisar att de kommer finnas högre kostnader för vikarier, övertid och städning samt inköp av undervisningsmaterial för utomhusaktivitet. Även ökade kostnader för företagshälsovård förs fram. Det finns också oro för en möjlig konsekvens av pandemin att blivande skolbarn slutar i förtid och vilket innebär intäktsbortfall för förskolorna.

Läroplansuppdraget

Förskoleenheterna beskriver att närvarande barn på förskolan har en bra och trygg verksamhet som till stor del är förlagd utomhus. De arbetar utifrån läroplanen men har utifrån rådande situation begränsat undervisningen. Omsorgen har företräde före undervisningen. Många vittnar ändå om en stor kreativitet för att bedriva undervisningen utomhus.

Individ och familjeomsorg

Verksamheterna har förändrat sina arbetssätt och genomför färre personliga besök. Fler samtal ske på telefon eller digitalt.

Generösare bedömningar och längre beslut rörande boende på härbärge och lågtröskelboenden tillämpas vilket kommer att medföra ökade kostnader.

Inflyttning i träningslägenheter och försökslägenheter senareläggs vilket kommer att leda till ökande kostnader för placeringar i stödboenden.

Det finns en risk för underbemanning då sjukfrånvaro och vård av barn har ökat men i dagsläget har alla enheter klarat sina uppdrag.

Det finns en tänkbar risk för ökat behov av stöd och skydd för personer som utsätts för våld i nära relationer som om den besannas kan medföra ökade kostnader för placeringar i skyddat boende.

Det är troligt att de nyanlända som bor på SHIS Bjällerkransen och som ska flytta ut under

2020 och 2021 kommer att få svårare att ordna med annat boende. Detta kan leda till kostnader för tillfälligt boende. Det är i dagsläget svårt att överblicka hur bostadsmarknaden påverkas av pandemin. De insatser som planerats från SHIS och från förvaltningens samhällsvägledning rörande information om och stöd i bostadssökande bygger i stor utsträckning på personliga möten som i dagsläget ersätts med telefonkontakter och skriftlig information.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Tillströmningen av nya ärenden har ökat. Det rör sig om personer som blivit arbetslösa i pandemins spår och personer som drabbats av längre handläggningstider hos a-kassor och försäkringskassa. Det är också svårare för försörjningsstödstagare att bli självförsörjande; ökad arbetslöshet och långa handläggningstider för andra transfereringar riskerar att medverka till högre antal bidragshushåll och längre bidragstider. Detta leder till ökade kostnader för försörjningsstöd.

Den period i månaden när huvuddelen av utbetalningarna ske är arbetsintensiv och särskilt känslig bemanningsmässigt. Ökad sjukfrånvaro och vård av barn gör att det finns en överhängande risk att handläggningen inte utförs i tid. Det kan också uppstå längre väntetider för nybesöksprövningar.

Risk att målen rörande feriearbete inte kan nås.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Stängda dagliga verksamheter leder till ökat behov av stöd i hemmet och på gruppboenden vilket leder till ökade kostnader för bemanning.

Risk för att privata utförare inom personlig assistans inte kan utföra insatser vid bemanningskris.

Risk för smittspridning inom gruppboenden; i dagsläget är det fåtal personer haft konstaterad smitta. Det är oklart utvecklingen kommer att se ut framåt.

Under den gångna månaden har det varit brist på viss skyddsutrustning men i dagsläget är läget mer positivt. Oklart hur läget utvecklar sig. Inköp har gjorts utanför ramavtal och till högre kostnader.

Förvaltningens verksamheter har under den gångna perioden klarat att sina uppdrag med hjälp av timvikarier. I dagsläget ser bemanningsläget mer stabilt ut men det är svårt att bedöma framåt.

Det finns en risk att inflyttning till lediga gruppboenden inte kan genomföras vilket leder tomgångskostnader.

Möjlighet att följa upp ärenden med hjälp av vårdplanering och hembesök är begränsad. Beslut följs upp och nya ansökningar tas emot via Skype och telefon. Detta kan medföra risker för försämrad kvalitet på beslutsunderlagen och därmed risk för att felaktiga beslut fattas.

Stängningen av daglig verksamhet den 9 april, stängning av vissa KTV och stängning av kollo-verksamhet innebär att förvaltningen måste hitta alternativa lösningar för personer som bor hemma och som behöver tillsyn dagtid. Detta kommer att innebära kostnadsökningar för korttidsvistelse, avlösning, personlig assistans, hemtjänst och andra former av insatser.

Öppen verksamhet för barn och unga

Verksamheterna har ändrat arbetssätt och inriktar sig mer mot uteaktiviteter. Förvaltningen planerar alternativa fritidsverksamheter under sommarlovet för barn och unga som i större utsträckning än vanligt bedöms vara hemma i bostadsområdena. Detta kommer att leda till ökade kostnader för förvaltningen.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen är hårt ansträngd. Äldreomsorgens erfarna chefer och medarbetare gör ett fantastiskt arbete,

Det finns många goda exempel på kreativa lösningar, ett väl fungerande samarbete inom förvaltningen, staden, med Region Stockholm och läkarföretaget Familjeläkarna Saltsjöbaden som ansvarar för läkarinsatserna på stadsdelens äldreboenden i egen regi, m.fl. aktörer.

Pensionärsorganisationerna visar på stor engagemang och hjälper äldreomsorgen att förmedla informationen om handling till äldre som inte har möjlighet att själva ordna detta.

Civilsamhället visar på stort intresse för äldreomsorgen, där många vill hjälpa till på olika sätt.

Äldreomsorgens ledningsgrupp - lägesrapportering

Äldreomsorgens ledningsgrupp har regelbundna skype-möten för lägesrapportering och aktuella frågor.

Äldreboende: Vård- och omsorgsboende och servicehus

Smittspridningen till stadens äldreboenden är mycket allvarlig och bekymmersam.

Besöksförbud råder, vilket innebär att anhöriga inte får komma på besök. De boende saknar sina anhöriga och deras besök på äldreboendet. Digitala lösningar används för kommunikation med anhöriga. Säkra besök utomhus planeras.

Äldreomsorgens chefer och medarbetare är hårt belastade. Situationen är påfrestande både fysiskt och psykiskt. Behov finns av tid för återhämtning. Bemanningen är ansträngd främst på vård- och omsorgsboendena. Tillgång till vikarier finns.

Testning av medarbetare genomförs. Boende testas sedan tidigare. Det finns flera fall av boende som varit sjuka i covid-19 och blivit friskförklarade, vilket är glädjande och hoppfullt.

Arbetet är nu inriktat på att ge de boende som är smittade en god omvårdnad, förhindra smittspridning och att skapa en lugn, trygg och säker verksamhet.

Vardagsarbetet flyter på som vanligt, så långt som möjligt. De boende ska kunna känna sig trygga, få god mat och uppleva trevliga stunder på sitt äldreboende, som genomförs på ett säkert sätt. Det finns flera goda exempel på kreativa lösningar och nytänkande på boendena, t.ex. till påsk då Fruängsgården fick besök av påskkäringar från en förskola på sin utegård.

Hemtjänsten

Hittills har hemtjänsten haft få brukare som är smittade med covid-19 och man klarar bemanningen.

Hemtjänsten visar på stor flexibilitet när det gäller att möta nya utmaningar och nya målgruppers behov av en trygg hemtjänst för hjälp och omvårdnad i hemmet.

Hemtjänsten har fått i uppdrag att när behov finns att vårda brukare med konstaterad smitta

ska hem efter en tids sjukhusvistelse. Hemtjänsten står redo att bilda ett särskilt team för detta uppdrag.

Skyddsutrustning

Det finns en generell brist på skyddsutrustning. Tillgången av skyddsutrustning är fortsatt högt prioriterad. Genom stadens centrala arbete och hantering finns det i dagsläget tillgång till skyddsutrustning. Beställningar av skyddsutrustning görs löpande för att ha fortsatt tillgång på längre sikt.

Dagverksamhet

Dagverksamheten Solkatten i egen regi håller stängt på grund av risk för smittspridning. Insatser som erbjuds istället kan vara hemtjänst, mer promenader och avlösning.

Mötesplatserna och Seniorhälsans stöd till seniorerna i stadsdelen

Äldreomsorgens fem mötesplatser inklusive ett aktivitetscenter vid Axelsberg som vänder sig till alla seniorer i stadsdelen håller stängt för att förhindra smittspridning. Många av deltagarna tillhör riskgruppen över 70 år.

Matlyftet med lunchgrupper på mötesplatserna som syftar till att bryta ensamhet och isolering, är inställda.

Seniorerna saknar och längtar efter Seniorhälsans mycket uppskattade aktiviteter och den sociala gemenskapen samt sina ledare. Seniorhälsan håller kontakt med seniorerna i stadsdelen genom telefonsamtal och Seniorhälsans Facebooksida.

Seniorer i stadsdelen kan ringa till Seniorhälsan, om man känner sig orolig, ensam eller vill ha stöd, vägledning eller tips i praktiska frågor.

Funktion för stöd till äldre som behöver hjälp med handling är etablerad.

Kompetensutveckling, kvalitets- och utvecklingsarbetet

Enhetscheferna har säkerställt att medarbetarna har kunskap om och följer de basala hygienrutinerna samt hur skyddsutrustningen ska användas. Medarbetarna har fått handledning och utbildningsinsatser samt genomfört webbutbildning om de basala hygienrutinerna och om covid -19.

Rekrytering av extra personal

Två biståndshandläggare vid beställarenheten äldre har gått in som resurser i HR-enhetens bemanningsteam, med uppdrag att för rekrytera extra personal till äldreomsorgen.

Uppföljning

Äldreförvaltningen har beslutat att verksamhets- och individuppföljningen och äldreförvaltningens kvalitetsobservationer skjuts fram.

Utvärderingen av hanteringen av smittspridningen av covid -19, kommer att ställa krav på hur äldreboendena ska kunna vara en trygg plats och vad som ska gälla för äldreboendena framöver.

Ekonomi

Förvaltningen bedömer att den än är för tidigt att säga något om de ekonomiska konsekvenserna.

Övrigt

Agenda 2030

År 2015 fattade FN beslut om Agenda 2030 som innehåller sjutton globala mål för en hållbar utveckling. Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen genomförs. Förvaltningen bidrar till att uppfylla mål i Agenda 2030 genom sin ordinarie verksamhet ned exempelvis samverkan, trygghetsarbetet, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete.

Samverkan

Förvaltningen samverkar med andra stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag, andra myndigheter, Region Stockholm och det lokala näringslivet samt civilsamhället. Samverkan är viktig för att uppnå måluppfyllelse. Dialog och samarbete med aktörer som kan bidra till en positiv utveckling för stadsdelsområdet kommer att utvecklas.

Trygghetsarbetet

Förvaltningen genomför trygghetsarbete och utvecklingsarbete för ökad trygghet och säkerhet i form av närmiljövandringar, fokusgrupper, samverkansgrupper. Trygghetsmätningar och brukarundersökningar är en del av underlaget för utvecklingsarbetet. Genom lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) sker ett aktivt brottsförebyggande arbete. Trygghetsskapande åtgärder sker i samverkan med bland annat trafikkontoret, lokalt näringsliv, polis och föreningsliv samt kommunala verksamheter. Förvaltningen har reviderat riktlinjer mot våldsbejakande extremism och anvisningar för stöd till lokala föreningar i stadsdelsområdet. En rad föreningar bidrar till upplevelse av meningsfullhet, gemenskap och delaktighet. Detsamma gäller stadsdelsförvaltningens kommunala verksamheter som träffpunkter för äldre, ungdomsverksamheter med flera.

Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång.

Tillgänglighet och delaktighet

Stadsdelsnämnden ser till barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings särskilda behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkutveckling tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-Älvsjö kommer att vara en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja stadsdelsområdets offentliga miljöer.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna

stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksamma omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppbär försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män. Männerna har i större utsträckning långvariga bidragsbehov. I staden och landet gäller samma förhållanden. Att män i större utsträckning än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet ger förvaltningen ger fler män än kvinnor stockholmsjobb och fler personer som har OSA är män.

Klimat- och miljöarbete

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar. Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska dessa. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongsbetonad och närproducerad mat i verksamheterna. Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare- och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Energibesparande investeringar har gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

Uppmaningar att höja ambitionsnivån i årsmål

Nämnden har uppmanats att höja ambitionsnivån i årsmålen för indikatorerna om att feriearbete samt bostäder med särskildservice. Nämnden ser under rådande omständigheter med pandemin att detta för närvarande inte skulle vara möjligt.

Förskolor, äldreomsorg och LSS-verksamheter inte ta emot feriearbetande ungdomar. Detta medför att mer än hälften av de tillgängliga arbetsplatserna försvinner. Förvaltningen bedömer att det är svårt att med relativt kort varsel täcka upp med platser inom andra typer av verksamheter. Förvaltningen överväger att bekosta arbetsledning för feriearbetare hos parkentreprenör eller på annat sätt organisera utearbetslag i stadsdelsområdet.

Synpunkter och klagomål

Förskola

Under perioden har 4 synpunkter/klagomål som avser förskola inkommit till förvaltningen. Förvaltningen har genom berörd rektor samt avdelningschef återkopplat och följt upp klagomålen.

Social omsorg

Barn och ungdom

Under första tertialen 2020 har ett klagomål från medborgare inkommit till enheten.

Myndighetsutövning för funktionsnedsatta

Under 2020 har hittills fem dokumenterade klagomål inkommit. Tre har gällt utförare som man anser inte har utfört sitt uppdrag och enheten har fått återkoppling i samtliga ärenden. Två ärenden har gällt missnöje med handläggning och bemötande från biståndsbedömare vilket har lett till samtal med den enskilde och med handläggare. Klagomål och synpunkter beslut som fattas hänvisas till möjligheten att överklaga.

Beroendevård

Under perioden har två klagomål inkommit. Klagomålen har hanterats av de biträdande enhetschef och adekvata åtgärder har vidtagits.

Ekonomiskt bistånd

Under perioden har två klagomål inkommit. Klagomålen har hanterats av de biträdande enhetschef och adekvata åtgärder har vidtagits.

Utförarverksamhet i egen regi inom LSS och socialpsykiatri

Inom enheterna finns rutiner för hantering av synpunkter och klagomål. Inkomna klagomål tas upp på APT och personalmöten. Ett klagomål beträffande personlig assistans och ett klagomål rörande gruppboende har inkommit.

Äldreomsorg

Hittills har åtta synpunkter som avser äldreomsorgen inkommit och registrerats. Av dessa handlar fyra synpunkter om hemtjänstens insatser varav två synpunkter på privata hemtjänstutförare och två på hemtjänsten i egen regi. En synpunkt rör servicehus och en vård- och omsorgsboende. En synpunkt om handläggning i enskilt ärende samt en synpunkt om sent utskick av hemtjänstfaktura.

Ingen rapport enligt lex Sarah har inkommit under perioden.

Avdelningen för ekonomi, samhällsplanering, lokal och park

Förvaltningen har fått in sammanlagt 512 ärenden via synpunktsportalen under årets första tertial. Av dessa var 277 felanmälningar, 127 frågor, 102 klagomål, 48 idéer och 8 beröm. Antalet ärenden går stadigt upp varje år och blir en allt större del av avdelningens arbete.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2020-05-27
Alex Baena, avdelningschef	2020-05-27